

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATASKAITA
APIE PAŽANGĄ SKATINANT IR NAUDOJANT
ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS**

2015

Turinys

Įvadas	4
1. Sektorių ir bendroji dalys bei faktinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas per pastaruosius 2 metus (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas</i>)	5
2. Informacija apie priemones, kurių per pastaruosius 2 metus imtasi ir (arba) planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti didesnę atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsižvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veikslių plane numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas</i>)	8
2.a. Informacija apie pasiektą pažangą vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies e punktas</i>)	43
2.b. Informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisykles, taikomas padengiant ir pasidalijant su įjungimu į tinklą ir tinklo sustiprinimu susijusias išlaidas. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies f punktas</i>)	44
3. Informacija apie taikomas paramos schemas ir kitas priemones, siekiant skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veikslių plane nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas</i>)	48
3.1. Informacija apie remiamos elektros energijos paskirstymą galutiniams vartotojams pagal <i>Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį</i> . (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas</i>)	60
4. Informacija apie tai, kaip buvo parengtos paramos schemas, kad būtų atsižvelgta į atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos palyginus su kitais panašiais naudojimo būdais, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies c punktas</i>) ..	61
5. Informacija apie energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemą ir kaip taikomos sistemos patikimumą ir apsaugą nuo sukčiavimo užtikrinančios priemonės. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies d punktas</i>)	61
6. Informacija apie biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčius per pastaruosius 2 metus. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies g punktas</i>)	63
7. Informacija apie prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčius per pastaruosius 2 metus, susijusius su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies h punktas</i>)	65
8. Informacija apie biodegalų pagamintų iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės plėtojimą ir tokio kuro dalį. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies i punktas</i>)	65

9.	Informacija apie numatomą biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikį biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei per pastaruosius 2 metus. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies j punktas</i>)	65
10.	Prognozė kiek sumažėja grynas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kai naudojama atsinaujinančių išteklių energija. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies k punktas</i>)	65
11.	Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių paviršio ir (arba) trūkumo (palyginti su indikatyvia trajektorija), kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims bei gauti iš šių valstybių narių ir šalių, ataskaita (pastarųjų 2 metų) ir prognozė (būsimų metų iki 2020 m.), taip pat bendrų projektų galimybių iki 2020 m. prognozė (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies l, m punktai</i>)	66
11.1.	Informacija apie sprendimų dėl statistinių perdavimų, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų priėmimo taisyklės	66
12.	Informacija apie biologiškai skaidžių atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimą ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies n punktas</i>)	67
13.	Subjektų, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, skaičius ir jo pokytis nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.....	70
14.	Papildoma informacija.....	71
14.1.	Informacija apie biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktį tvarumo kriterijams. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 18 straipsnio 3 dalies 5 pastraipa</i>).....	71
14.2.	Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija 6 ir 7 straipsnių) įgyvendinimo.....	71

Ivadas

Lietuvos Respublikos 2015 m. ataskaita apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius (toliau – Ataskaita) parengta vadovaujantis 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16) (toliau – Direktyva 2009/28/EB), 5 ir 22 str. nuostatomis ir Europos Komisijos parengtu pagal Direktyvą 2009/28/EB teikiamų valstybės narės pažangos ataskaitų modelių^[2], kuriuo siekiama užtikrinti, kad valstybių narių ataskaitos būtų išsamios, atitiktų visus Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir ilgainiui būtų suderinamos viena su kita ir su 2010 metais valstybių narių pateiktais nacionaliniais atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planais.

Atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas energijos vartojimo sektoriuose ir jos dalis bendrajame galutiniame energijos suvartojime apskaičiuota vadovaujantis Atsinaujinančių energijos išteklių dalies bendrame galutiniame energijos suvartojime apskaičiavimo metodika. Ši metodika yra pateikta Ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo, patvirtinto 2010 m. rugsėjo 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1314 priede.

Ataskaitoje naudojama Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos bei joms pavaldžių įmonių, institucijų ir organizacijų bei elektros ir šilumos energijos gamintojų, biodegalų gamintojų pateikta informacija ir duomenys.

---

^[2]<http://tinyurl.com/q5un6vo>

1. Sektorių ir bendroji dalys bei faktinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas per pastaruosius 2 metus (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas)

1 lentelė. Sektoriaus (elektros energijos, šildymo ir aušinimo, transporto) ir bendra atsinaujinančių išteklių energijos dalys¹

	2013 m.	2014 m.
Atsinaujinančių išteklių energija – šildymas ir aušinimas ² (%)	37,72	41,61
Atsinaujinančių išteklių energija – elektros energija ³ (%)	13,14	13,70
Atsinaujinančių išteklių energija – transportas ⁴ (%)	4,64	4,19
Visa atsinaujinančių išteklių energijos dalis ⁵ (%)	22,95	23,86

1a lentelė. Kiekvieno sektoriaus atsinaujinančių išteklių energijos indėlio į galutinį energijos suvartojimą apskaičiavimo lentelė (ktne)⁶

	2013 m.	2014 m.
A) Bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas šildymo ir aušinimo sektoriuje	951,8	1007,9
B) Bendras galutinis elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, suvartojimas	124,7	132,2
C) Bendras galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas transporto sektoriuje	60,1	61,0
D) Visas atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas ⁷	1136,6	1201,1

1.b lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendras faktinis indėlis (instaliuotoji galia, bendra elektros energijos gamyba) Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos⁸

	2013 m.		2014 m.	
	MW	GWh	MW	GWh
Hydroenergija ⁹ :	876	431,7	877	429,6
ne hidroakumuliacinių elektrinių	116	428,0	117	426,7

¹ Taip lengviau lyginti su nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planų (toliau – NAIEVP) 3 ir 4a lentelėmis.

² Atsinaujinančių išteklių energijos dalis šildymo ir aušinimo sektoriuje: bendras galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas šildant ir aušinant (kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies b punkte ir 5 straipsnio 4 dalyje), padalytas iš bendro galutinio energijos suvartojimo šildant ir aušinant.

³ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis elektros energijos gamybos sektoriuje: bendras galutinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas (kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies a punkte ir 5 straipsnio 3 dalyje), padalytas iš viso bendro galutinio elektros energijos suvartojimo. Taikoma ta pati metodika kaip NAIEVP 3 lentelėje.

⁴ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis transporto sektoriuje: galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies c punktą ir 5 straipsnio 5 punktą), padalytas iš 1) benzino, 2) dyzelino, 3) biodegalų, naudojamų kelių ir geležinkelių transporto sektoriuje, ir 4) elektros energijos, naudojamos sausumos transporte, suvartojimo transporto sektoriuje (pagal 1 lentelės 3 eilutę). Taikoma ta pati metodika kaip NAIEVP 3 lentelėje.

⁵ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrame galutiniame energijos suvartojime. Taikoma ta pati metodika kaip NAIEVP 3 lentelėje.

⁶ Taip lengviau lyginti su NAIEVP 4 lentele.

⁷ Pagal Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalį į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančių energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą. Dvigubas skaičiavimas neleidžiamas.

⁸ Taip lengviau lyginti su NAIEVP 10a lentele.

⁹ Normalizuotas pagal Direktyvą 2009/28/EB ir Eurostato metodiką.

	2013 m.		2014 m.	
	MW	GWh	MW	GWh
<1 MW	18	56,0	18	55,6
1 MW–10 MW	8	20,9	9	24,1
>10 MW	90	351,1	90	347,0
<i>hidroakumuliacinių elektrinių mišri¹⁰</i>	-	-	-	-
Geoterminė energija	-	-	-	-
Saulės energija:	68	44,8	69	73,0
<i>saulės fotoelektros</i>	68	44,8	69	73,0
<i>koncentruota saulės energija</i>	-	-	-	-
Potvyniai, bangos, vandenynai	-	-	-	-
Vėjas:	279	633,5	288	650,1
<i>pakrantė</i>	279	633,5	288	650,1
<i>jūra</i>	-	-	-	-
Biomasė ¹¹ :	59	337,9	66	371,0
<i>kietoji biomasė</i>	43	278,7	46	292,6
<i>biodujos</i>	16	59,2	20	78,4
<i>skystieji bioproduktai</i>	-	-	-	-
IŠ VISO	1282	1447,9	1300	1523,7
<i>iš jų energijos ir šilumos kogeneracija</i>		337,9		371,0

1c lentelė. Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis (galutinis energijos suvartojimas¹²) Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies šildymo ir aušinimo sektoriuje (ktne)¹³ 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

	2013 m.	2014 m.
Geoterminė energija (išskyrus žemos temperatūros geoterminę šilumą, skirtą šilumos siurbliams)	0,8	0,9
Saulės energija	-	-
Biomasė ¹⁴ :	945,4	999,8
<i>kietoji biomasė</i>	938,9	991,1
<i>biodujos</i>	6,5	8,7
<i>skystieji bioproduktai</i>	-	-
Atsinaujinančių išteklių energija, gaunama iš šilumos siurblių:	-	-
– iš jų aeroterminė		
– iš jų geoterminė		
– iš jų hidroterminė		
IŠ VISO	946,2	1000,7
<i>Iš jų centralizuotas šildymas¹⁵</i>	29,1%	36,3%
<i>Iš jų biomasė namų ūkiuose¹⁶</i>	56,7%	50,4%

¹⁰ Pagal naują Eurostato metodiką.

¹¹ Reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

¹² Tiesioginis naudojimas ir centralizuotas šildymas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 4 dalyje.

¹³ Taip lengviau lyginti su NAIEVP 11a lentele.

¹⁴ Reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

¹⁵ Centralizuotas šildymas ir (arba) aušinimas, palyginti su visu atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimu šildymui ir aušinimui.

¹⁶ Palyginti su visu atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimu šildymui ir aušinimui.

1d lentelė. Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje (ktne)^{17,18} 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

	2013 m.	2014 m.
Bioetanolis/bio-ETBE	6,5	5,8
<i>Iš jų importuota</i> ¹⁹	4,9	0,7
Biodyzelinas	51,3	53,9
<i>Iš jų biodegalai</i> ²⁰ 21 straipsnio 2 dalis		
<i>Iš jų importuota</i> ²¹	33,5	35,7
Vandenilis iš atsinaujinančių energijos išteklių	-	-
Elektros energija iš atsinaujinančių išteklių	1,4	1,3
<i>Iš jų kelių transportas</i>	0,8	0,7
<i>Iš jų ne kelių transportas</i>	0,6	0,6
Kita (pvz., biudujos, augalinis aliejus ir pan.) – prašome nurodyti	-	-
<i>Iš jų biodegalai</i> ²² 21 straipsnio 2 dalis	-	-
IŠ VISO	59,2	61,0

¹⁷ Reikia atsižvelgti tik į tuos biodegalus, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

¹⁸ Palengvina palyginimą su NAIEVP 12 lentelė.

¹⁹ Nuo viso bioetanolio/bio-ETBE kiekio.

²⁰ Biodegalai, įtraukti į Direktyvos 2009/28/EB 21 straipsnio 2 dalį.

²¹ Nuo viso biodyzelino kiekio.

²² Biodegalai, įtraukti į Direktyvos 2009/28/EB 21 straipsnio 2 dalį.

2. Informacija apie priemones, kurių per pastaruosius 2 metus imtasi ir (arba) planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti didesnę atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsižvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas)

2 lentelė. Visų politikos sričių ir priemonių apžvalga

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
2013–2014 metai					
<p>1. (A) Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“. Pagrindinis tikslas – didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus ištekliais, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.</p> <p>(B) Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 „Dėl nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“.</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas	Energijos gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos, mokslo ir studijų institucijos	Įgyvendinama	(A) 2010–2020 m. (B) 2010–2015 m.
<p>2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas.</p> <p>Šio įstatymo tikslas – užtikrinti darnią atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą, skatinti tolesnę naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos vartojimą, ypač atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, aplinkos apsaugos, iškastinių energijos išteklių tausojoimo, priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir energijos importo mažinimo bei kitus valstybės energetikos politikos tikslus, įvertinus energijos tiekimo saugumo ir patikimumo reikalavimus, taip pat į vartotojų teisių ir teisėtų interesų į atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą, tinkamumą ir pakankamumą apsaugos užtikrinimo principus.</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas	Energijos gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>3. Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymas.</p> <p>Šio įstatymo paskirtis:</p> <p>1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos organizavimo,</p>	Reguliuojamoji	Skaidrumo biokuro prekyboje didėjimas,	Energijos gamintojai, biokuro pardavėjai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>administravimo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja centralizuotos prekybos biokuru, prekybos gamtinėmis dujomis ir pagalbinais apsaugos nuo energijos kainų svyravimo instrumentais visuomeninius santykius.</p> <p>2. Šis įstatymas taikomas prekybai energijos ištekliais tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir (ar) kiti įstatymai, nustatantys specialiuosius reikalavimus prekybai energija ar energijos ištekliais.</p> <p>3. Energetikos įmonėms įsigyjant energijos išteklius elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti, šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose reglamentuojamam energijos išteklių, skirtų elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti, įsigijimo energijos išteklių biržoje būdai turi būti teikiama pirmenybė prieš kitus teisės aktuose numatytus energijos išteklių įsigijimo būdus. Kiti teisės aktuose numatyti energijos išteklių įsigijimo būdai taikytini tada, kai tais būdais įsigyti energijos išteklių, skirtų elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti, yra ekonomiškai naudingiau arba dėl objektyvių priežasčių nebuvo galima įsigyti reikalingo atitinkamos biokuro rūšies kiekio ar jo dalies, arba įstatymai nustato energetikos įmonėms privalomus vykdyti reikalavimus dėl energijos išteklių įsigijimo šaltinio ir (ar) būdo.</p>		konkurencingumo didėjimas, prekybos energijos ištekliais teisinis suregulavimas			
<p>4. Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių supirkimo kainos</p> <p>(A) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimas Nr. O3-282 „Dėl elektros energijos ir biodujų, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2013 metams“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2013 m. vasario 28 d. nutarimas Nr. O3-58 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2013 metų II ketvirčiui“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2013 m. gegužės 30 d. nutarimas Nr. O3-197 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2013 metų III ketvirčiui“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2013 m. rugpjūčio 27 d. nutarimas Nr. O3-335 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2013 metų IV ketvirčiui“.</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinta	(A) Nuo 2012-10-04 Supirkimo tarifas, skirtingas atskiriems metų ketvirčiams

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>(B) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2013 m. lapkričio 28 d. nutarimas Nr. O3-714 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2014 metų I ketvirčiui“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2014 m. kovo 3 d. nutarimas Nr. O3-66 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2014 metų II ketvirčiui“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2014 m. gegužės 30 d. nutarimas Nr. O3-152 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2014 metų III ketvirčiui“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2014 m. liepos 28 d. nutarimas Nr. O3-333 „Dėl elektros energijos, pagamintų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo 2014 metų IV ketvirčiui“.</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinta	(B) Nuo 2013-03-01 Supirkimo tarifas, skirtingas atskiriems metų ketvirčiams
<p>5. Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios elektrinės prijungimo prie tinklo nuolaida</p> <p>(A) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše nustatyta, kad atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidos kompensuojamos elektros energijos gamintojui šias išlaidas paskirstant elektros energijos gamintojui ir elektros tinklų operatoriui Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka, sąlygomis ir apimtimi.</p> <p>Elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimas taikomas visiems elektros energijos gamintojams, naudojančiams tik atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus atvejus ir tuos atvejus, kai elektrinėje naudojamas iškastinis kuras, kiek tai būtina elektrinės veiklos ir (ar) elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti.</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	(A) Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>(B) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 str. nustatyta, kad elektrinių prijungimas prie elektros tinklų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga ir išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos gamintojui ir elektros tinklų operatoriui, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas. Iki 2013-02-01 išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 350 kW, gamintojas moka 40 proc. prijungimo prie elektros tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 60 proc. prijungimo išlaidų; • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 30 kW ir yra ne didesnė kaip 350 kW, gamintojas moka 20 proc. prijungimo prie elektros tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 80 proc. prijungimo išlaidų; • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, gamintojo elektrinė prijungiama nemokamai, prijungiantis operatorius moka 100 proc. prijungimo išlaidų. <p>Nuo 2013-02-01 išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 350 kW, gamintojas moka 40 proc. prijungimo prie elektros tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 60 proc. prijungimo išlaidų; • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW, gamintojas moka 20 proc. prijungimo prie elektros tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 80 proc. prijungimo išlaidų. 	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	(B) Nuo 2011 m.
<p>(C) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235 patvirtino Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodiką, kuri reglamentuoja elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo tvarką.</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	(C) Nuo 2011 m., IV skyrius nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>6. Pirmenybinis elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, persiuntimas elektros energijos perdavimo ar skirstymo tinklais</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 17 str. nustatyta, kad elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama kitų elektros energijos gamintojų, naudojančių neatsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu.</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Perdavimo sistemos operatorius ir skirstomųjų tinklų operatorius, elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>7. Privalomas biodegalų maišymas į mineralinius degalus</p> <p>(A) Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. I-346 „Dėl prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“.</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas	Naftos produktų tiekėjai	Igyvendinama	(A) Nuo 2011 m.
<p>(B) Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. I-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“.</p> <p>Šalies vidaus rinkoje parduodami degalai turi atitikti šiuos sudėties ir kokybės reikalavimus (galioja iki 2014-06-27):</p> <p>95 markės variklių benzinas turi būti pagamintas naudojant priedą bioetiltretbutileterį (toliau – bio-ETBE), kuris sumaišytas su benzinu turi sudaryti ne mažiau kaip 10 % ir ne daugiau kaip 22 % tūrio;</p> <p>95 markės variklių benzinas, pagamintas be bio-ETBE, savo sudėtyje turi turėti nuo 5 % iki 10 % tūrio bioetanolio. Privaloma bioetanolio dalis 95 markės benzine turi būti 5 % (leistina paklaida gali būti $\pm 0,5$ %) tūrio bioetanolio. Bioetanolio tūrio paklaida automobiliuose etanolio degaluose (E85) gali būti $\pm 0,5$ %;</p> <p>98 markės variklių benzinas neprivalo būti tiesiogiai maišomas su bioetanoliumi;</p> <p>Dyzelinas savo sudėtyje privalo turėti 7 % (iki 2012 m. gruodžio 31 d. leistina paklaida gali būti minus 1 %, nuo 2013 m. sausio 1 d. leistina paklaida gali būti minus 0,5 %) tūrio biodegalų. Žiemos laikotarpiu 1 ir 2 klasės arktinis dyzelinas gali būti be biodegalų;</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas	Degalų pardavėjai	Igyvendinama	(B) Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Biodegalų dalis 1 ar 2 klasės arktiniame dyzeline lapkričio 10–30 dienomis ir kovo 1–20 dienomis gali būti mažesnė nei privalomoji dalis, o ribinė filtruojamumo ir drumstimosi temperatūros gali būti aukštesnės, nei nustatyta atitinkamai dyzelino klasei;</p> <p>Didžiausias leistinas benzino garų slėgis benzine gegužės 1–20 dienomis ir rugsėjo 10–30 dienomis gali būti tarp didžiausių leistinų garų slėgių dydžių, nustatytų maišomų benzinių klasėms vasaros ir šaltuoju laikotarpiais.“</p> <p>Šalies vidaus rinkoje parduodami degalai turi atitikti šiuos sudėties ir kokybės reikalavimus (galioja nuo 2014-06-28):</p> <p>95 markės variklių benzinas turi būti pagamintas naudojant priedą biofiltrbutileterį (toliau – bio-ETBE), kuris sumaišytas su benzinu turi sudaryti ne mažiau kaip 10 % ir ne daugiau kaip 22 % tūrio;</p> <p>95 markės variklių benzinas, pagamintas be bio-ETBE, savo sudėtyje turi turėti nuo 5 % iki 10 % tūrio bioetanolio. Privaloma bioetanolio dalis 95 markės benzine turi būti 5 % (leistina paklaida gali būti ±0,5 %) tūrio bioetanolio. Bioetanolio tūrio paklaida automobiliniuose etanolio degaluose (E85) gali būti ±0,5 %;</p> <p>98 markės variklių benzinas neprivalo būti tiesiogiai maišomas su bioetanoliumi;</p> <p>Dyzelinas savo sudėtyje privalo turėti 7 % (leistina paklaida gali būti minus 0,5 %) tūrio biodegalų. Žiemos laikotarpiu 1 ir 2 klasės arktinis dyzelinas gali būti be biodegalų;</p> <p>Biodegalų dalis dyzeline lapkričio 10–30 dienomis ir kovo 1–balandžio 10 dienomis gali būti mažesnė nei privalomoji dalis, o ribinė filtruojamumo ir drumstimosi temperatūros gali būti aukštesnės, nei nustatyta atitinkamai dyzelino klasei;</p> <p>Didžiausias leistinas benzino garų slėgis benzine gegužės 1–20 dienomis ir rugsėjo 10–30 dienomis gali būti tarp didžiausių leistinų garų slėgių dydžių, nustatytų maišomo benzino klasėms šiltuoju ir šaltuoju laikotarpiais.</p>					
<p>8. Akcizų lengvata biodegalams</p> <p>Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme, nustatytos tokios akcizų lengvatos energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais:</p> <ul style="list-style-type: none"> energetiniams produktams, viršijantiems teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) į šalies vidaus rinką tiekiamuose naftos produktuose, taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais), viršijančią teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais); 	Finansinė	Energetinių produktų, kurių sudėtyje yra biologinės kilmės medžiagų, gamybos augimas	Energetinių produktų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<ul style="list-style-type: none"> energetiniams produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 proc. arba didesnė, taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkte, arba produktai atleidžiami nuo akcizų, kai produktai pagaminti tik iš biologinės kilmės medžiagų 					
<p>9. Biodegalų gamybos finansavimas</p> <p>Vadovaujantis biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymu nr. 3D-417 „Dėl biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklių patvirtinimo“ valstybės pagalba kompensuojant dalį rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui (RME) gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų ir javų grūdų (toliau – žaliava) kainos (toliau – pagalba) teikiama iš valstybės biudžeto lėšų. Pagalbos gavėjams kompensuojamos žaliavos įsigijimo (išauginimo) išlaidos, padarytos nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki einamųjų metų lapkričio 15 d.: rapsų grūdų – 46,34 Eur už toną, javų grūdų – 33,02 Eur už toną.</p>	Finansinė	Žemės ūkio produkcijos, naudojamos biodegalų gamybai, augimas	Biodegalų gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2008 m.
<p>10. Trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimo finansavimas</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrosios ir trečiosios veiklos sričių įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 3D-480 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrosios ir trečiosios veiklos sričių įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.</p> <p>Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ viena iš remiamų veiklų yra trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas. Parama trumpos rotacijos želdiniams įveisti negali būti didesnė kaip 434 Eur/ha. Paramos intensyvumas – iki 50 proc. Pagal veiklos sritį „Trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas“ paramos gali kreiptis fiziniai ir juridiniai asmenys, teisėtai valdantys žemės ūkio naudmenas.</p>	Finansinė	Trumpos rotacijos plantacinių želdinių ploto didėjimas	Žemės ūkio naudmenas valdantys asmenys	Igyvendinama	Nuo 2007 m.
<p>11. Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 5 str. 3 ir 4 dalimis (4 dalis galioja iki 2013-05-31): 3 dalies 4 punktas: Nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių</p>	Finansinė	Biodegalų vartojimo augimas	Biodegalų vartotojai (iš mobilių taršos šaltinių)	Igyvendinama	Nuo 2003 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš transporto priemonių, naudojančių nustatytus standartus atitinkančius biodegalus, ir pateikę biodegalų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus.					
<p>4 dalis: Fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarantiems naudojant biokurą, nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių yra atleidžiami.</p> <p>Nuo 2013-06-01 5 str. 4 dalis:</p> <p>4 dalis: Fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamą į atmosferą taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime ar taršos leidime nustatytą teršalo kiekį, susidarantį naudojant biokurą, nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių atleidžiami.</p>	Finansinė	Biokuro vartojimo augimas	Biokuro vartotojai (iš stacionarių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2006 m.
<p>12. Europos Sąjungos struktūrinė parama</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 patvirtinta „Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedas“ VP3-3.4-ŪM-02-K priemonė „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“. Priemonės tikslas – skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą energijos gamybai.</p> <p>Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 4-442 patvirtintas „VP3-3.4-ŪM-02-K priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ projektų finansavimo sąlygų aprašas“. Projektai buvo atrenkami konkurso būdu. Galioja nuo 2008 m.</p> <p>Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 4-922 patvirtintas „VP3-3.4-ŪM-06-V priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ projektų finansavimo sąlygų aprašas“. Projektai buvo atrenkami valstybės planavimo būdu. Galioja nuo 2012 m.</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių energijos gamybai naudojančių objektų statyba ir modernizavimas	Energijos gamintojai	Įgyvendinama	2008-2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>13. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programa</p> <p>Parengta atsižvelgiant į tai, kad miškų reikšmė nuolat didėja dėl jų teikiamos įvairiapusės naudos valstybei, visuomenei, šalies ūkiui ir žmogui. Miškas padeda užtikrinti kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, išsaugoti biologinę įvairovę. Miško teikiama mediena ir kiti miško produktai tenkina ekologines, ekonomines ir socialines visuomenės reikmes. Be to, miškas yra esminis ekologinės pusiausvyros veiksnys – sudaro daugelio gyvūnijos ir augmenijos rūšių buveines, stabdo dirvos eroziją, sugeria anglies dvideginį ir grynina orą, kaupia anglį biomasėje ir kartu mažina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį atmosferoje, saugo gruntinius ir paviršinius vandenius, taip pat suteikia galimybę žmonėms poilsiauti.</p>	Reguliuojamoji	Padidinti miško kirtimo atliekų ir smulkiosios nelikvidinės medienos panaudojimo biokurui kiekis per metus: 2015 m. – 300 tūkst. m ³ ; 2020 m. – 500 tūkst. m ³	VI Miškų urėdijos; privačių miškų savininkai	Igyvendinama	2012–2020 m.
<p>14. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas</p> <p>(A) Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 437 patvirtintas „Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašas“.</p> <p>(B) Lietuvos Respublikos Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymas. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-275 patvirtintas „Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašas“.</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių energijos gamybai naudojančių objektų statyba	Energijos gamintojai	Igyvendinama	(A) Nuo 2000 m.
	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių energijos gamybai naudojančių objektų statyba	Energijos gamintojai	Igyvendinama	(B) Nuo 2009 m.
<p>15. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa</p> <p>Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemones skatinamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas. Paramos intensyvumas kinta nuo 40 iki 65 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali projekto paramos suma priklauso nuo programos priemonės ir gali kisti nuo 40 tūkst. EUR iki 2,8 mln. EUR</p>	Finansinė	Elektros energijos gamyba vėjo elektrinėse, biudujų gamyba	Ūkininkai	Igyvendinama	Nuo 2007 m.
<p>16. Interneto svetainė „Atsinaujinantieji energijos ištekliai Lietuvoje“</p> <p>Ši interneto svetainė – bendras valstybės įmonės Energetikos agentūros, Lietuvos</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos gamintojai ir vartotojai, mokslo,	Igyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Respublikos energetikos ministerijos ir Danijos konsultacinės įmonės „Danish Energy Management A/S“ projektas lietuvių ir anglų kalbomis. Interneto svetainėje pateikiama aktuali informacija apie atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) teisinį reglamentavimą Lietuvoje, finansavimo mechanizmus. Pateikiamos skaičiuoklės, padedančios nustatyti kiek energijos galima gauti iš konkrečių AEI, įvertinti energijos poreikį. Interneto svetainėje yra interaktyvus Lietuvos teritorijoje veikiančių AEI jėgainių žemėlapis, kuriame galima patogiai atlikti atrankas pagal vietovę ar naudojamo AEI rūšį. Taip pat pateikiama statistinė informacija apie AEI naudojimą Lietuvoje ir Europos Sąjungoje.</p> <p>http://www.avei.lt</p>			studijų, valdžios ir savivaldos institucijos		
<p>17. Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programa</p> <p>Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programa „Žemės gelmių erdvių, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių tyrimai (Geologiniai ištekliai)“, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. D1-743 „Dėl Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programos „Žemės gelmių erdvių, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių tyrimai (Geologiniai ištekliai)“ patvirtinimo“. Vienas iš siekiamų rezultatų – įvertintos žemės gelmių erdvių, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių naudojimo galimybės.</p>	Informacinė	Nustatytos žemės gelmių erdvių, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių panaudojimo galimybės	Valstybės institucijos	Igyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>18. Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2011-2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. 4-118 „Dėl pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2011–2013 metų programos patvirtinimo“. Programoje numatyta priemonė: sukurti technologijas antrosios kartos biodegalų gamybai ir tobulinti esamas gamybos technologijas.</p>	Reguliuojamoji	Pramoninės biotechnologijos plėtra	Technologijų kūrėjai	Igyvendinta	2011–2013 m.
<p>19. Paramos mechanizmai elektros energijai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių, skatinant veiksmingiausių technologijų diegimą</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nuo 2011 m. parengė ir patvirtino 18 teisės aktų, įgyvendinančių Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas. Pagrindiniai šie teisės aktai: 1) 2011 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. O3-160 pakeitė ir papildė šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašą;</p>	Finansinė	Energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>2) 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. O3-279 patvirtino Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodiką;</p> <p>3) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-230 patvirtino Biodujų supirkimo į gamtinių dujų sistemas tarifų nustatymo metodiką;</p> <p>4) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-229 patvirtino Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatus;</p> <p>5) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-233 patvirtino Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo metodiką;</p> <p>6) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235 patvirtino Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodiką;</p> <p>7) 2011 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. O3-249 „Dėl fiksuoto tarifo didžiausio galimo dydžio nustatymo“</p>					
<p>20. Prieigos prie elektros tinklų užtikrinimas ir tinklų optimizavimas</p> <p>(A) Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 8 d. įsakymu Nr.1-282 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr. 1-214 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ pakeitimo“ nustatyta, kad į viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančias paslaugas įtraukiamas skirstomųjų tinklų parengimas atsinaujinančios energijos šaltinių gamybos integravimui.</p> <p>(B) Reikalavimai pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašui, patvirtinti Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3-193 „Dėl Reikalavimų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašui patvirtinimo“, kurie reglamentuoja Pasinaudojimo tinklais tvarkos aprašo rengimo bendruosius principus ir tvarką.</p>	Reguliuojamoji	Prieigos prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams gerėjimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Įgyvendinta	(A) 2011-2013 m.
	Reguliuojamoji	Prieigos prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams gerėjimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Įgyvendinama	(B) Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>21. Elektros tinklų galios ir pralaidumo rezervavimas</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše nustatyta: elektros tinklų operatoriai rezervuoja jų valdomų elektros tinklų pralaidumus, kiek to reikia atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti ir jose pagamintai elektros energijai persiųsti. Elektros tinklų operatorių sąnaudų, patirtos rezervuojant elektros tinklų galią ir pralaidumus atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti, laikomos papildomomis elektros tinklų operatoriaus sąnaudomis, susijusiomis su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra, jas tvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija teisės aktu nustatyta tvarka ir sąlygomis.</p> <p>Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. O3-159 suderintas AB LITGRID Elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašas.</p> <p>Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. O3-201 suderintas AB LESTO Elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašas.</p>	Finansinė	Elektros tinklų galios ir pralaidumo užtikrinimas persiųsti elektros energijai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių	Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>22. Elektros energijos, kuriai pagaminti naudoti atsinaujinantys energijos ištekliai, balansavimas ir elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimas</p> <p>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas, nustatyta, kad elektros energijos gamintojai, elektros energijai gaminti naudojantys atsinaujinančius energijos išteklius, atleidžiami nuo atsakomybės už elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą bei pagamintos elektros energijos balansavimą skatinimo laikotarpiu</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius didėjimas	Energijos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>23. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo šilumos ir vėsumos energijai gaminti skatinimas</p> <p>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas, numatytas šilumos ir vėsumos energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, skatinimas. Valstybė (savivaldybės) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis skatina šilumos ir vėsumos energijos gamybą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, be kita ko, planuojant ir vykdant šilumos ir vėsumos energijos gamybos pajėgumų plėtrą, taip pat užtikrinant privalomą šilumos energijos gamybos įrenginių prijungimą prie šilumos perdavimo tinklų ir šilumos energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supirkimą pirmumo teise</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas šilumos ir vėsumos energijai gaminti	Šilumos ir vėsumos gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>24. Perteklinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supirkimas</p> <p>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas, nustatyta, kad elektros energijos vartotojų elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagaminta ir į elektros tinklus patiekta elektros energija, likusia nuo savoms ir (ar) ūkio reikmėms suvartotos elektros energijos (toliau – perteklinė elektros energija), prekiaujama minėtame apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis. Elektros energijos vartotojo elektros tinklu laikoma visuma vartotojo eksploatuojamų elektros įrenginių, skirtų vartoti ir (ar) gaminti elektros energijai savoms reikmėms ir prijungtų prie elektros skirstomųjų tinklų viename prijungimo taške. Elektros energijos vartotojų elektros tinkle įrengtų elektrinių</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius didėjimas	Elektros energijos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>įrengtoji galia neturi viršyti elektros tinklų operatoriaus vartotojui suteiktos leistinosios naudoti galios. Pertekline elektros energija pripažįstama ne daugiau kaip 50 procentų vartotojo elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagamintos elektros energijos per kalendorinius metus. Už perkamą perteklinę elektros energiją atsiskaitoma Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis</p>					
<p>25. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, persiuntimas pirmumo teise</p> <p>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas, nustatyta, kad visa elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, patiekta į elektros tinklus persiunčiama pirmumo teise, neatsižvelgiant į kitas elektros energijos gamintojui taikomas skatinimo priemones ir į tai, koks skatinimo laikotarpis galioja</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijai gaminti	Energijos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
26. Miško kirtimo atliekų platesnis naudojimas energijai gaminti					

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>(A) Palankesnės sąlygos miško kirtimo atliekų ruošai ir jų sandėliavimui</p> <p>Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas miško kirtimo atliekų ruošai ir jų sandėliavimui, Miško kirtimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“, kurios nustato pagrindinius miško kirtimų (medienos ruošos, medienos ištraukimo) miškuose biologinius, ekologinius ir technologinius reikalavimus, nustatyta, kad biokurui skirtos miško kirtimo atliekos sandėliuojamos tam skirtose vietose, prie valksmų ar kelių, laikantis priešgaisrinio saugumo ir miško sanitarinės apsaugos reikalavimų. Kelmų rovinas galimas nepriskirtuose saugomoms teritorijoms IV miškų grupės miškuose, esančiuose plynųjų miško kirtimų biržėse (išskyrus Na, Nae, Ša, Šae, U, ir P augvietėse esančias biržes), išsaugant perspektyvų pomiškį ir užtikrinant dirvos ruošimo ir miško atkūrimo sąlygas.</p>	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miško savininkai, valdytojai, naudotojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>(B) Miško kirtimo atliekų panaudojimo skatinimas</p> <p>Siekiant skatinti miško kirtimo atliekų panaudojimą, Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų rengimo ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, kurios reglamentuoja visų nuosavybės formų miškų vidinės miškotvarkos projektų rengimą, derinimą, tvirtinimą, registravimą ir jų parengimo kokybės kontrolę, nustatyta, kad vidinės miškotvarkos projekto projektinėje dalyje turi būti įvertinamas potencialiai naudotinų miško kirtimo atliekų kiekis</p>	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miškotvarkos projekto rengėjai (miškotvarkos projekto autoriai ir (arba) miškotvarkos projektus rengiantys juridiniai asmenys)	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>27. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išmetamų gaminant ir naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus, vertinimas</p> <p>(A) Gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. D1-2 „Dėl Gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“, kurios nustato sąlygas ir metodus, kuriais remiantis apskaičiuojamas lyginamasis poveikis (išmetamas į atmosferą CO₂ ekvivalentų kiekis) deginant iškastinį kurą arba tą patį energijos kiekį išskiriančius biodegalus ar skystuosius bioproduktus</p>	Reguliuojamoji	Biodegalų ir skystųjų bioproduktų, atitinkančių tvarumo kriterijus, gamyba	Valstybės institucijos, biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>(B) Transporto priemonių eksploatavimo laikotarpio poveikio energetikai ir aplinkai apskaičiavimo metodika, kuri pateikta Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 3-100 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatančiame energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimus ir atvejus, kada juos privaloma taikyti M1, N1, N2, N3, M2 ir M3 kategorijų kelių transporto priemonėms, ir taikomas apskaičiuojant šių transporto priemonių eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai</p>	Reguliuojamoji	Didesnis mažiau taršių ir efektyviau energiją vartojančių kelių transporto priemonių įsigijimas ir platesnis eksploatavimas	Perkančiosios organizacijos	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>28. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijos</p> <p>Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijų teikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 4-346 „Dėl Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijų teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustato kilmės garantijų, suteikiamų elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, išdavimo bendruosius kriterijus, sąlygas, reikalavimus ir tvarką. Už elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius</p>	Reguliuojamoji	Kilmės garantijų, elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, išdavimas	Asmenys, gaminantys elektros energiją elektrinėse, naudojančiose atsinaujinančius energijos išteklius, perkantys ir (ar) parduodantys naudojant atsinaujinančius	Įgyvendinama	Nuo 2005 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
energijos išteklius, kilmės garantijų išdavimą atsakinga institucija yra perdavimo sistemos operatorius			energijos išteklius pagamintą elektros energiją, skirstomųjų tinklų operatoriai ir perdavimo sistemos operatorius		
<p>29. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo dujoms gaminti skatinimas</p> <p>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas, nustatyta, kad biodujų gamyba skatinama biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos išlaidas paskirstant biodujų gamintojui ir dujų sistemos operatoriui. Biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos kainos nuolaida taikoma visiems biodujų gamintojams, nesvarbu, kokios kitos skatinimo priemonės jiems taikomos</p>	Reguliuojamoji	Biodujų gamybos skatinimas	Biodujų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>30. Komunalinių ir ūkinės veiklos atliekų biodegraduojančios dalies atskyrimas</p> <p>(A) Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustato tvarką, kuria vadovaujantis vertinama regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, siekiant nustatyti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių vykdymą, teikiamos regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos. Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai atliekami 2012, 2013, 2016, 2018 ir 2020 metais 4 kartus per metus. Regioniniuose</p>	Reguliuojamoji	Komunalinių atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Sąvartynų operatoriai, juridiniai asmenys, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančios savivaldybės, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymą organizuoja atitinkamo regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno operatorius					
(B) patvirtintas Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 4d. įsakymu Nr. D1-810 „Dėl Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikos patvirtinimo“, reglamentuoja tvarką, kuria vadovaujantis nustatoma komunalinių ir (ar) pramoninių atliekų biologiškai skaidi dalis, naudojama atsinaujinančių išteklių energijos gamybai. Metodikoje nustatyti reikalavimai taikomi ūkio subjektams, kurie iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys biodujas; iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys kietąjį atgautąjį kurą; naudojantys energijos gamybai biodujas, kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas; eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus ir (ar) prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujas; taip pat ūkio subjektai, naudojantys sąvartynų biodujas energijos gamybai	Reguliuojamoji	Komunalinių ir (arba) ūkinės veiklos atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Ūkio subjektai, iš komunalinių ir (arba) ūkinės veiklos atliekų gaminantys ir (arba) naudojantis biodujas, kietąjį atgautąjį kurą, eksploatuojantys ar prižiūrintys atliekų sąvartynus	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
31. Skatinimas naudoti švaresnius degalus (biodegalus, dujas) naudojančias ir elektros energija varomas transporto priemones Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedo, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 „Dėl Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedo patvirtinimo“, priemonė „Kompleksinė ekologiško viešojo transporto plėtra“ (VP3-3.3-SM-01-V) skirta gerinti oro kokybę, kompleksiskai modernizuojant viešojo transporto paslaugų sistemą, siekiant sumažinti oro taršą, užtikrinti efektyvesnį miesto gyventojų susisiekimą, skatinti darbo jėgos mobilumą, mažinti transporto spūstis, gerinti eismo saugą, užtikrinti aukštą teikiamų viešųjų transporto paslaugų kokybę. Įgyvendinat šią priemonę remiamas ekologiškų viešojo transporto priemonių įsigijimas (troleibusai, autobusai, naudojantys dujas, elektros ir hibridinius variklius) ir numatoma padidėjusi švaresnių degalų (biodegalų, dujų) ir elektros energijos panaudojimo dalis bendrajame viešojo transporto sunaudojamų degalų kiekyje	Finansinė	Padidėjęs švaresnių degalų (biodegalų, dujų) ir elektros panaudojimas viešojo transporto reikmėms	Transporto priemonių gamintojai ir naudotojai	Įgyvendinta	Nuo 2010 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>32. Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos nedidelius įrenginius montuojančių specialistų rengimas</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų mokymo ir atestavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. <u>1-172</u> „Dėl Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų mokymo ir atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustato minėtus įrenginius montuojančių specialistų (toliau – montuotojai, montuotojas), atestacijos rengimo ir atestavimo tvarką bei sąlygas pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16), reikalavimus. Šis aprašas reglamentuoja montuotojų atestacijos rengimą (mokyimą) bei atestavimą, kurio metu nustatoma, ar montuotojai atitinka keliamus reikalavimus atestuotiesiems montuotojams, montuojantiems nedidelės apimtys (iki 100 kW vardinės atiduodamosios galios) atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius: biomasės katilus ir nemūrinės krosnis; geotermines sistemas ir šilumos siurblius; saulės šviesos ir saulės šilumos energijos gamybos įrenginius</p>	Reguliuojamoji	Nustatyta atsinaujinančių išteklių energijos gamybos nedidelės galios įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai, atestavimo ir montavimo darbų kokybės priežiūros tvarka ir sąlygos	Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos nedidelės galios įrenginius montuojantys specialistai	Įgyvendinama	2012–2014 m.
<p>33. Nacionalinė mokslo programa „Ateities energetika“</p> <p>Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. <u>V-950</u> „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“ patvirtinimo“, tikslas yra išspręsti aktualiausias mokslines Lietuvos energetinio saugumo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir ateities energijos gamybos bei tiekimo technologijų tobulinimo ir optimalaus taikymo Lietuvos energetikoje problemas. Šią programą administruoja Lietuvos mokslo taryba, o programos priemonių vykdytojai – Lietuvos mokslo taryba ir jos atrinktos mokslo ir studijų institucijų tyrėjų grupės. Sprendžiant programos uždavinį „Ateities energijos gamybos, tiekimo ir efektyvaus vartojimo mokslinės bazės kūrimas“ numatoma įgyvendinti šias priemones: ateities energijos gamybai Lietuvoje reikalingų medžiagų ir technologijų kūrimas; energiją tausojančių, kaupiančių ir konvertuojančių medžiagų bei technologijų kūrimas; šilumos ir šviesos vartojimo pastatuose efektyvumą didinančių sistemų kūrimas ir optimizavimas</p>	Informacinė	Pagal viešojo svarstymo, ekspertų ir suinteresuotų institucijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus patikslinta programos „Ateities energetika“ baigiamoji ataskaita	Lietuvos mokslo taryba ir jos atrinktos mokslo ir studijų institucijų tyrėjų grupės	Įgyvendinama	2010–2014 m.
34. Statybos leidimų išdavimo procedūrų įrenginiams, gaminantiems energiją					

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supaprastinimas</p> <p>(A) Statybos techninis reglamentas STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-812 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ patvirtinimo“, nustato: nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus; nesudėtingiems statiniams priskirtų pastatų ir inžinerinių statinių paprastų konstrukcijų požymius ir techninius parametrus; nesudėtingų statinių projektavimui, statybai, statinio projekto vykdymo priežiūrai vadovaujančių neatestuotų asmenų kvalifikacinius reikalavimus. Šis reglamentas yra privalomas visiems statybos dalyviams, viešojo administravimo subjektams, inžinerinių tinklų susisiekimo komunikacijų savininkams (ar naudotojams), taip pat kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims ar kitoms organizacijoms, kurių veiklos principus statybos srityje nustato Lietuvos Respublikos statybos įstatymas.</p> <p>(B) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375 nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija rengia ir tvirtina Lietuvos Respublikos teritorinės jūros, Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje ir pajūrio juostos naudojimo elektrinių statybai ir eksploatacijai leidimų išdavimo tvarkos aprašą, atsižvelgdama į šiame įstatyme nustatytus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinimo bendruosius reikalavimus ir vadovaudamasi objektyviais ir nediskriminaciniais principais. Taip pat šiame įstatyme teisiškai reguliuojami ir kiti klausimai, susiję su statybos leidimų išdavimo procedūromis įrenginiams, gaminantiems energiją naudojant atsinaujinančius energijos išteklius</p>	Reguliuojamoji	Palankesnės statybos leidimų išdavimo procedūros	Atsinaujinančių išteklių energijos gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>35. Energijos beveik nevartojantys pastatai, kuriuose didžiąją sunaudojamos energijos dalį sudaro atsinaujinančių išteklių energija</p> <p>Statybos techninis reglamento STR 2.01.09:2005 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-624 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.09:2005 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“ patvirtinimo“, vieni iš tikslų yra didinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pastatų sektoriuje; prisidėti pasiekti privalomą tikslą, kad atsinaujinančių išteklių energija iki 2020 m. sudarytų 20 proc. bendro Europos</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo didinimas ir efektyvinimas	Projektuotojai, investuotojai	Igyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Sąjungoje suvartojamos energijos kiekio; atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas, pasyvaus šildymo ir vėsinimo elementai, tinkama natūrali šviesa ir pastatų projektavimas. Projektuojant naujus pastatus, turi būti įvertinta didelio naudingumo ir (ar) atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą užtikrinančių inžinerinių statinio sistemų naudojimo galimybė ir projekte pateikiami pagrindiniai motyvai, pagrindžiantys pasirinktus projekto sprendinius					
<p>36. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimai</p> <p>Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. spalio 22 įsakymu Nr. 1-212 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“, nustato leidimų vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje išdavimo, pakeitimo, patikslinimo, dublikatų išdavimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, leidimų galiojimo panaikinimo, leidimų registravimo ir informacijos apie leidimus skelbimo tvarką bei reglamentuoja leidimais reguliuojamos veiklos bendruosius kriterijus, sąlygas ir reikalavimus. Šios taisyklės taikomos išduodant leidimus elektros energetikos veiklai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas</p>	Reguliuojamoji	Teisiškai sureguliuotas leidimų išdavimas elektros energetikos veiklai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje	Elektros energijos gamintojai, kurie elektros energijai gaminti naudoja atsinaujinančius energijos išteklius	Įgyvendinama	Nuo 2013 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
2015 metai					
<p>1. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės (nauja redakcija)</p> <p>Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato leidimų vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje išdavimo, pakeitimo, patikslinimo, dublikatų išdavimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, leidimų galiojimo panaikinimo, leidimų galiojimo termino pratęsimo, leidimų registravimo ir informacijos apie leidimus skelbimo tvarką bei reglamentuoja leidimais reguliuojamos veiklos bendruosius kriterijus, sąlygas ir reikalavimus.</p> <p>https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ecf72c8b020bd11e5b336e9064144f02a</p>	Reguliuojamoji	Leidimų plėtrai išdavimo sąlygų pagerėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2015 m.
<p>2. Finansinėmis ir teisinėmis priemonėmis skatinti naudoti biokurą transporte</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Finansinė	Biokuro naudojimo transporte didėjimas	Biokuro transporte vartotojai	Igyvendinama	2010-2015 m.
<p>3. Sukurti elektros tinklų operatorių, elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklų modernizavimo į sumaniai valdomą aktyvųjį elektros tinklą ir atsinaujinančių energijos išteklių gamybos integravimo į elektros tinklą projektų finansinės paramos schemas – skirti finansinę paramą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Finansinė	Elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklų modernizavimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Igyvendinama	2011-2015 m.
<p>4. Parengti teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančias auginti daugiau energetinių augalų nenaudojamoje apleistoje žemės ūkio paskirties žemėje</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Reguliuojamoji	Biomosės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Ūkininkai	Igyvendinama	2010-2015 m.
<p>5. Parengti finansinės paramos priemonės, kurios skatintų modernizuoti šilumos gamybos įrenginius, aprūpinančius šiluma kaimo vietovėse esančius viešuosius pastatus (mokyklas, vaikų darželius, gydymo įstaigas, seniūnijas ir pan.), pritaikyti šiuos įrenginius deginti biokurą (medieną, šiaudus), įskaitant žolinių augalų biomasę (žolės granules)</p>	Finansinė	Biokuro panaudojimo plėtra	Savivaldybės institucijos, šilumos gamintojai	Igyvendinama	2011-2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180					
6. Sudaryti sąlygas didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje) pastatyti kogeneracines elektrines, naudojančias netinkamas perdirbti energetinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180	Reguliuojamoji	Komunalinių atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Investuotojai	Įgyvendinama	2010-2015 m.
7. Parengti ir įgyvendinti priemonės, sudarančias sąlygas ir skatinančias transporto sektoriuje naudoti nakties metu pagaminamą perteklinę elektros energiją, kurti ir plėtoti elektros energiją naudojančių transporto priemonių infrastruktūrą miestuose Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180	Reguliuojamoji	Sudaromos sąlygos naudoti nakties metu pagaminamą perteklinę elektros energiją transporte	Valstybės ir savivaldybių institucijos	Įgyvendinama	2011-2015 m.
8. Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie leidimų, licencijų, atestatų, susijusių su atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais, išdavimą ir pareiškėjams teikiamą pagalbą Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180	Informacinė	Informacijos apie leidimų, licencijų, atestatų išdavimą prieinamumas	Investuotojai	Įgyvendinama	2010-2015 m.
9. Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie paramą, teikiamą atsinaujinantiems energijos ištekliams naudoti ir gaminti Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180	Informacinė	Informacijos apie paramą, teikiamą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai prieinamumas	Investuotojai	Įgyvendinama	2010-2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>10. Rengti ir įgyvendinti visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemonės, teikti konsultacijas, skatinančias veiksmingai naudoti atsinaujinančių išteklių energiją</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Igyvendinama	2011-2015 m.
<p>11. Organizuoti mokymus apie atsinaujinančių energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą, iš jų apie skirtingų transporto sektoriuje naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Igyvendinama	2011-2015 m.
<p>12. Organizuoti keitimąsi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo patirtimi tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbti gerosios praktikos pavyzdžius</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Valstybės ir savivaldybių institucijos įstaigos, įmonės, organizacijos, privatūs subjektai	Igyvendinama	2011-2015 m.
<p>13. Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie įrenginius ir sistemas, naudojančius atsinaujinančius energijos išteklius, jų teikiamą naudą, sąnaudas ir šių išteklių vartojimo veiksmingumą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Igyvendinama	2012-2015 m.
<p>14. Skatinti ir remti atsinaujinančių energijos išteklių srities mokslinius tyrimus</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių srities mokslinių tyrimų plėtra	Mokslinių tyrimų įstaigos	Igyvendinama	2011-2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>15. Skatinti ir remti atsinaujinančių energijos išteklių, taip pat antros kartos biodegalų gamybos, naudojimo bandomuosius projektus, susijusius su sumaniai valdomų elektros tinklų plėtra</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. I-180</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo bandomųjų projektų plėtra	Mokslinių tyrimų įstaigos	Igyvendinama	2011-2015 m.
<p>16. AEI panaudojimo galimybių taikomoji studija (vėjo energetika)</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos rengiama studija.</p>	Informacinė	Vertikaliųjų ašies mažų vėjo greičių jėgainės komponentų sukūrimas ir panaudojimo galimybių pagrindimas	Investuotojai, galutiniai vartotojai	Igyvendinama	2015 m.
<p>17. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa</p> <p>Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 . Programos paskirtis – įgyvendinti ilgalaikę Lietuvos miškų ūkio politiką, kuri derėtų su kitų susijusių sričių politika, paremtą šalies tradicijomis, Europos Sąjungos teisinių normų, tarptautinių konvencijų, rezoliucijų, susitarimų, programų reikalavimais, ir nustatyti miškų ūkio sektoriaus plėtros tikslus ir uždavinius laikotarpiui iki 2020 metų.</p>	Reguliuojamoji	Padidinti miško kirtimo atliekų ir smulkiosios nelikvidinės medienos panaudojimo biokurui gaminti metines apimtis 2015 m. – 300 tūkst. m ³ ; 2020 – m. 500 tūkst. m ³	VĮ Miškų urėdijos; privačių miškų savininkai	Igyvendinama	2012-2020 m.
<p>18. Darnaus judrumo sistemų kūrimas</p> <p>Naujosios finansinės perspektyvos 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4.5 investicinio prioriteto „Anglies dioksido kiekio mažinimo strategijų įgyvendinimo visų rūšių, ypač miesto, teritorijose skatinimas, darnaus ir įvairių rūšių judrumo miestuose skatinimas ir priemonių , skirtų poveikiui aplinkai sušvelninti, diegimas“ priemonė, kurios lėšomis bus tęsiama kompleksinė ekologiško viešojo transporto plėtra.</p>	Finansinė	Parengti darnaus judrumo mieste planus	Lietuvos kurortų ir miestų, turinčių ne mažiau kaip 25 000 gyventojų, savivaldybių administracijos	Igyvendinama	2015-2018 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>19. Darnaus judrumo priemonių diegimas</p> <p>Naujosios finansinės perspektyvos 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4.5 investicinio prioriteto „Anglies dioksido kiekio mažinimo strategijų įgyvendinimo visų rūšių, ypač miesto, teritorijose skatinimas, darnaus ir įvairių rūšių judrumo miestuose skatinimas ir priemonių, skirtų poveikiui aplinkai sušvelninti, diegimas“ priemonė, kurios lėšomis bus tęsiama kompleksinė ekologiško viešojo transporto plėtra.</p>	Finansinė	Darnaus judrumo planų miestuose įgyvendinimas	Savivaldybių administracijos, galimi partneriai yra keleivių vežimu užsiimančios įmonės, su kuriomis sudarytos viešųjų paslaugų teikimo sutartys, privatūs subjektai (investuotojai, operatoriai, tiekėjai, atrinkti vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą)	Planuojama	2018-2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>20. Elektromobilių įkrovimo stotelių tinklo kūrimas</p> <p>Naujosios finansinės perspektyvos 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4.5 investicinio prioriteto „Anglies dioksido kiekio mažinimo strategijų įgyvendinimo visų rūšių, ypač miesto, teritorijose skatinimas, darnaus ir įvairių rūšių judrumo miestuose skatinimas ir priemonių, skirtų poveikiui aplinkai sušvelninti, diegimas“ priemonė, kurios lėšomis bus tęsiama kompleksinė ekologiško viešojo transporto plėtra.</p>	Finansinė	Elektromobilių transporto infrastruktūros plėtra	Lietuvos automobilių kelių direkcija, Savivaldybių administracijos, galimi partneriai yra Savivaldybių administracijos, AB „Lesto“, Privatūs subjektai (investuotojai, operatoriai, tiekėjai, atrinkti vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą)	Įgyvendinama	2015-2022 m.
<p>21. Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas</p> <p>Naujosios finansinės perspektyvos 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4.5 investicinio prioriteto „Anglies dioksido kiekio mažinimo strategijų įgyvendinimo visų rūšių, ypač miesto, teritorijose skatinimas, darnaus ir įvairių rūšių judrumo miestuose skatinimas ir priemonių, skirtų poveikiui aplinkai sušvelninti, diegimas“ priemonė, kurios lėšomis bus tęsiama kompleksinė ekologiško viešojo transporto plėtra.</p>	Finansinė	Draugiškų aplinkai viešojo transporto priemonių įsigijimas	Savivaldybių administracijos, išskyrus Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus miestų savivaldybių administracijas, galimi partneriai yra keleivių vežimu užsiimančios įmonės, su kuriomis sudarytos viešųjų paslaugų teikimo sutartys	Planuojama	2016-2023 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>22. Viešosios elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros rekomendacijos</p> <p>Patvirtintas elektromobilių ir jų infrastruktūros plėtros ir elektromobilių įkrovimo stotelių planas valstybinės reikšmės keliuose patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 3-173(1.5 E)</p>	Reguliuojamoji	Elektromobilių naudojimo skatinimas	17 elektromobilių stotelių įrengimas valstybinės reikšmės keliuose	Igyvendinama	2015-2017 m.
<p>23. Parama biodegalų gamintojams</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 9 d. įsakymo Nr. 3D-679 „Dėl didžiausio kompensuojamų rapsų ir javų grūdų, įsigytų (išaugintų) 2015 metais, kiekio patvirtinimo“</p>	Finansinė	140 tūkt. t. biodegalų	Biodegalų gamyba	Igyvendinama	2015 m.
<p>24. Parama trumpos rotacijos želdinių įveisimui</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programa. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. 3D-302 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2015 m., patvirtinimo“. Rezultatas nenurodomas, kadangi lėšos yra skirtos visai priemonei, neišskiriant atskirų veiklų.</p>	Finansinė	Apsodinta ha želdinių, tikslinama kiekvienais metais	Trumpos rotacijos želdinių įveisimas	Planuojama	2015-2020 m.
<p>25. Parama biodujų gamintojams</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programa. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. rugpjūčio 11 d. įsakymas Nr. 3D-632 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo</p>	Finansinė	Instaliuota elektrinė galia 20 MW	Biodujų gamyba pardavimui	Planuojama	2015-2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>26. Parama biodujų gamintojams</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programa. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. 3D-302 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2015 m. , patvirtinimo“. Rezultatas nenurodomas, kadangi lėšos yra skirtos visai priemonei, neišskiriant atskirų veiklų</p>	Finansinė	Instaliuota elektrinė galia MW, tikslinama	Biodujų gamyba savo reikmėms	Planuojama	2015-2020 m.
<p>27. Parama biogranulių gamybai</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenimis veiklos taisyklės dar nepatvirtintos. Rezultatas nenurodomas, kadangi lėšos bus skirtos visai veiklai, neišskiriant biogranulių gamybos.</p>	Finansinė	Instaliuota galia tūkst. t. Tikslinama kiekvienais metais	Biogranulių gamyba	Planuojama	2015-2020 m.
<p>28. Saulės šviesos energijos panaudojimas elektros energijos gamybai buitinių vartotojų objektuose ir biudžetinių bei viešųjų įstaigų statiniuose be rėmimo fiksuotu supirkimo tarifu.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XII-1389 ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1534, priimti 2014 m. gruodžio 9 d. ir įsigalioję nuo 2015 m. kovo 2 d.</p>	Finansinė	Saulės šviesos energijos panaudojimo elektros energijos gamybai buitinių vartotojų objektuose ir biudžetinėse ir viešosiose įstaigose skatinimas	Buitiniai vartotojai, ir biudžetinės bei viešosios įstaigos	Igyvendinama	2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>29. Planuojama priemonė „RES pramonei LT+“</p> <p>2014-2020 m. ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos priemonės</p> <p>2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 4 prioritetas „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“</p>	Finansinė	Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių energijos gamybos pajėgumų įrengimas, naujų efektyvesnio panaudojimo technologijų kūrimas ir diegimas pramonės įmonėse	Mažos vidutinės įmonės ir didelės pramonės įmonės	Planuojama	2016-2020 m.
<p>30. Rekonstruojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus, užtikrinti, kad Vilniaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta iki 145 MW elektrinės galios / iki 240 MW šiluminės galios atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Finansinė	Vilniaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta iki 145 MW elektrinės galios / iki 240 MW šiluminės galios atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių	Valstybė ar valstybės valdomos bendrovės valdo ne mažiau kaip 51 procentą projektą įgyvendinančios bendrovės akcijų ir tokių akcijų suteikiamų balsavimo teisių	Planuojama	2015-2021 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>31. Rekonstruojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus, užtikrinti, kad Kauno centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta iki 53 MW elektrinės galios / iki 130 MW šiluminės galios atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Finansinė	Kauno centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta iki 53 MW elektrinės galios / iki 130 MW šiluminės galios atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių	Valstybė ar valstybės valdomos bendrovės valdo ne mažiau kaip 51 procentą projektą įgyvendinančios bendrovės akcijų ir tokių akcijų suteikiamų balsavimo teisių	Planuojama	2015-2021 m.
<p>32. Statant naujus kogeneracinius pajėgumus, užtikrinti, kad kitų miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta 43 MW elektrinės galios biokuro ir (ar) biodujų kogeneracinių įrenginių</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Finansinė	Kitų miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta 43 MW elektrinės galios biokuro ir (ar) biodujų kogeneracinių įrenginių	Juridiniai asmenys	Planuojama	2015-2021 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>33. Įrengti naujus ar modernizuoti esamus atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius šilumos energiją gaminančius įrenginius</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Finansinė	Nauji ar modernizuoti esami atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius šilumos energiją gaminančius įrenginiai	Juridiniai asmenys	Planuojama	2015-2021 m.
<p>34. Užtikrinti direktyvoje 2010/75/ES nustatytus aplinkosaugos reikalavimus kurą deginantiems įrenginiams</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Finansinė	Užtikrinti direktyvoje 2010/75/ES nustatytus aplinkosaugos reikalavimus kurą deginantiems įrenginiams	Fiziniai ir juridiniai asmenys eksploatuojantys ar numatantys įrengti/eksploatuoti kurą deginančius įrenginius	Planuojama	2015-2021 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>35. Peržiūrėti ir (ar) patikslinti teisės aktus, užtikrinančius ekonomiškai pagrįstą ir su elektros energijos sektoriaus vystymo strateginėmis kryptimis suderintą bendros elektros ir šilumos gamybos centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje plėtrą, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Peržiūrėti ir (ar) patikslinti teisės aktus, užtikrinančius ekonomiškai pagrįstą ir su elektros energijos sektoriaus vystymo strateginėmis kryptimis suderintą bendros elektros ir šilumos gamybos centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje plėtrą, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių	Valstybinės ir savivaldybių institucijos	Planuojama	2015-2021 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>36. Sukurti bazę iš centralizuoto šilumos tiekimo sistemų techninių ir ekonominių duomenų apie šilumos ir elektros gamybos įrenginius, energijos gamybą, įvairių rūšių kuro naudojimą atskiruose įrenginiuose, veikiančiuose skirtingais darbo režimais, vartotojų sudėtį, vartojimo sezoninį kitimą, teršalų išmetimus ir kt.</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Sukurta bazė iš centralizuoto šilumos tiekimo sistemų techninių ir ekonominių duomenų apie šilumos ir elektros gamybos įrenginius, energijos gamybą, įvairių rūšių kuro naudojimą atskiruose įrenginiuose, veikiančiuose skirtingais darbo režimais, vartotojų sudėtį, vartojimo sezoninį kitimą, teršalų išmetimus ir kt.	Valstybinės ir savivaldybių institucijos	Planuojama	2015-2021 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>37. Sukurti skaidrią, konkurencingą, mažai koncentruotą vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų ir tiekėjų rinką – sudaryti galimybes prekiauti įvairių rūšių tvariais vietiniais ir atsinaujinančiais energijos ištekliais (kelmai, durpės, ligninas ir kt.) ir užtikrinti optimalią biokuro kainą šilumos gamintojams</p> <p>Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015-2021 m. programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Sukurta skaidri, konkurencingą, mažai koncentruotą vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų ir tiekėjų rinką – sudaryti galimybes prekiauti įvairių rūšių tvariais vietiniais ir atsinaujinančiais energijos ištekliais (kelmai, durpės, ligninas ir kt.) ir užtikrinti optimalią biokuro kainą šilumos gamintojams	Vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojantys gamintojai ir tiekėjai	Planuojama	2015-2021 m.

2.a. Informacija apie pasiektą pažangą vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies e punktas)

Pakeitimai, susiję su administracinių procedūrų supaprastinimu, siekiant paskatinti atsinaujinančių išteklių energijos plėtrą, reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. 2011 m. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas Nr. XI-1375:

49 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių projektavimo ir statybos reikalavimai:

➤ Atsižvelgiant į nedidelės įrengtosios galios elektrinių (iki 350 kW), naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, ribotą dydį ir galimą poveikį ir siekiant išvengti neproporcingos finansinės bei administracinės naštos, atsakingos institucijos užtikrina, kad nedidelės įrengtosios galios elektrinių projektavimui ir statybai, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, būtų taikomi supaprastinti reikalavimai, nereikalaujant rengti detaliųjų planų ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.

➤ Kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 350 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.

49 str. nustatyti supaprastinti reikalavimai projektuojant ir statant nedidelės įrengtosios galios elektrines, naudojančias atsinaujinančius energijos išteklius:

➤ atsižvelgiant į nedidelės įrengtosios galios elektrinių (iki 350 kW), naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, ribotą dydį ir galimą poveikį ir siekiant išvengti neproporcingos finansinės bei administracinės naštos, atsakingos institucijos užtikrina, kad nedidelės įrengtosios galios elektrinių projektavimui ir statybai, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, būtų taikomi supaprastinti reikalavimai, nereikalaujant rengti detaliųjų planų ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams; kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 350 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams;

➤ mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėms, saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai vertinimo procedūra, nereikalingas leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas;

➤ ant pastatų statomos ar į pastatus integruojamos saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriai, iki 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės, nevirsijančios teisės aktuose nustatyto triukšmo lygio, ir šilumos siurbliai įrengiami be statybą leidžiančio dokumento.

2013 m. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatyme Nr. XII-407 patvirtinti supaprastinti teritorijų planavimo reikalavimai, nereikalaujama rengti detaliųjų planų Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatytais atvejais. 17 straipsnio 4 punkte nurodoma, jog detalieji planai nerengiami Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatytais atvejais.

2014 m. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XII-1020 nurodo, jog statant 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biodujų gamybos įrenginius esanų kitos (fermų) paskirties pastatų žemės sklypuose, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis nekeičiama ir šių

atsinaujinančių išteklių energetikos objektų statyba nėra numatoma teritorijų planavimo dokumentuose.

2. 2010 m. rugsejo 27 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-812 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, kuriame nustatyti supaprastinti reikalavimai mažos apimties vėjo elektrinių (iki 30 kW) projektavimui ir statybai, jas priskiriant prie nesudėtingų statinių ir taip nereikalaujant statybos leidimo.

3. 2011 m. gegužės 12 d. priimto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 16 str. 4 dalyje numatyta, kad gamintojams, ketinantiems plėtoti elektrines, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW ir ne didesnė kaip skirstomųjų tinklų artimiausiame prijungimo taške esanti įrengtoji leistinoji galia, ir biodujų elektrinėms, statomoms prie gyvulininkystės, paukštininkystės ūmonių, sąvartynų ir nuotekų valymo ūmonių, – iki 1,2 MW įrengtosios galios, leidimai plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus išduodami supaprastinta tvarka pagal Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. 1 - 212 ir vadovaujantis objektyviais ir nediskriminaciniais principais. Minėto įstatymo 16 str. 4 dalis pakeista 2013 m. sausio 17 d. įstatymu. Išdėstyta, kad leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, jeigu gamintojas numato plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 10 kW, ir juose gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams. Gamintojas, numatantis plėtoti ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos pajėgumus ir juose gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka apie tai privalo informuoti tinklų operatorių.

Minėto įstatymo 16 str. 6 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministerija per 30 kalendorinių dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo dienos privalo išduoti gamintojui leidimą plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus arba pateikti motyvuotą raštišką atsisakymą išduoti leidimą. Įstatymo 51 str. valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės pagal kompetenciją įpareigojamos rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie leidimų, licencijų ar atestatų išdavimo tvarką, sertifikavimo paraiškų, susijusių su atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiais, nagrinėjimo tvarką ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą.

2.b. Informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisykles, taikomas padengiant ir pasidalijant su įjungimu į tinklą ir tinklo sustiprinimu susijusias išlaidas. (Direktivos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies f punktas)

Elektros energijos perdavimas ir skirstymas

1. Elektros energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių perdavimo ir skirstymo klausimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375.

Šio įstatymo 17 str. numatyta, kad elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama kitų elektros energijos gamintojų, naudojančių neatsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu.

Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, persiuntimas elektros tinklais gali būti ribojamas ar laikinai sustabdomas esant energetikos sistemos avarinei situacijai ar dėl kitų techninių priežasčių, kai nediskriminaciniais pagrindais

ribojamas elektros tinklų pralaidumas. Dėl tokio ribojimo gamintojo patiriami nuostoliai nekompensuojami, išskyrus atvejus, kai atitinkamus ribojimus lemiančios aplinkybės atsiranda dėl elektros tinklų operatoriaus kaltės ar teisė į nuostolių atlyginimą atsiranda kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

Jeigu elektros tinklų operatorius imasi priemonių, kuriomis iš esmės ribojamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas, siekiant užtikrinti valstybės elektros energetikos sistemos darbo saugumą ir elektros energijos tiekimo patikimumą, elektros tinklų operatorius nedelsdamas informuoja kompetentingą instituciją apie atitinkamas priemones, jų mastą bei taikymo priežastis ir nurodo, kokių ištaisomųjų priemonių ketinama imtis, kad būtų užkirstas kelias netinkamiems ribojimams.

Minėto įstatymo 19 str. nustatyta, kad elektros tinklų operatorius turi teisę reguliuoti vėjo elektrinių, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, ir hidroelektrinių, kurių įrengtoji galia viršija 5 MW, pagaminamos ir į elektros tinklus patiekiamos elektros energijos kieki:

- 1) jeigu nesiimant tokių veiksmų būtų perkraunami elektros tinklai, į kuriuos priimama elektrinės pagaminta elektros energija;
- 2) nenugalimos jėgos atvejais;
- 3) tais atvejais, kai siekiama išvengti avarinės situacijos elektros tinkluose ar energetikos sistemoje arba likviduoti elektros tinkluose ar energetikos sistemoje susidariusią avarinę situaciją;
- 4) kitais įstatymų nustatytais atvejais.

Jeigu nustatoma, kad elektros tinklų operatorius netinkamai eksploatavo, prižiūrėjo, valdė ar (ir) plėtojo elektros tinklus (tai yra esant elektros tinklų operatoriaus kaltei) ir dėl to kyla būtinybė taikyti reguliavimo priemones, elektros tinklų operatorius atlygina gamintojų, kurie dėl tokio reguliavimo negalėjo gaminti ir (ar) patiekti į elektros tinklus elektros energijos, patirtus tiesioginius nuostolius ir negautas pajamas.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 patvirtintame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo VII skyriuje pateiktos elektros tinklų galios ir pralaidumo rezervavimo nuostatos. Šio aprašo 29 punktas apibrėžia, kad elektros tinklų operatoriai rezervuoja jų valdomų elektros tinklų pralaidumus, kiek to reikia atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti ir jose pagamintai elektros energijai persiųsti.

Šio aprašo IX skyrius apibrėžia, kad visa elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, patiekta į elektros tinklus persiunčiama pirmumo teise, nesvarbu, kokios elektros energijos gamintojui taikomos kitos skatinimo priemonės ar koks skatinimo laikotarpis galioja.

Šilumos ir vėsumos perdavimas ir skirstymas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 patvirtintame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo X skyriuje pateiktos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo šilumos ir vėsumos energijai gaminti skatinimo nuostatos, 45 punktas apibrėžia, kad Valstybė (savivaldybės) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis skatina šilumos ir vėsumos energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, be kita ko, planuojant ir vykdant šilumos ir vėsumos energijos gamybos pajėgumų plėtrą, taip pat užtikrinant privalomą šilumos energijos gamybos įrenginių prijungimą prie šilumos perdavimo tinklų ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, supirkimą pirmumo teise.

Prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimas

Prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimo klausimai reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 8 d. įsakyme Nr. 1-282 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr. 1-214 "Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo" pakeitimo“ nustatyta, kad elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės ar hidroenergiją, prijungimas prie perdavimo ir skirstomųjų elektros tinklų, skirstomųjų tinklų parengimas atsinaujinančios energijos šaltinių gamybos integravimui kad elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės ar hidroenergiją, prijungimas prie perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų yra viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkanti paslauga. Minėtas įsakymas neteko galios 2013 m. balandžio 17 d.

2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375. Šio įstatymo 21 str. nustatyta, kad elektrinių prijungimas prie elektros tinklų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga ir išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos gamintojui ir elektros tinklų operatoriui, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas. Šio straipsnio nuostatos galiojo iki 2013 m. sausio 31 d.

Išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:

- o kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 350 kW, gamintojas moka 40 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 60 proc. prijungimo išlaidų;

- o kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 30 kW ir yra ne didesnė kaip 350 kW, gamintojas moka 20 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 80 proc. prijungimo išlaidų;

- o kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia neviršija 30 kW, gamintojo elektrinė prijungiama nemokamai, o prijungiantis operatorius moka 100 proc. prijungimo išlaidų.

Ši dalis pakeista 2013 m. sausio 17 d., įsigaliojo nuo 2013 m. vasario 1 d. ir išdėstyta, kad išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:

- o kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 350 kW, gamintojas moka 40 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 60 proc. prijungimo išlaidų;

- o kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW, gamintojas moka 20 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 80 proc. prijungimo išlaidų;

Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų kaina yra lygi rangovo, laimėjusio elektros tinklų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl gamintojo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, atliktų darbų kainai. Jeigu gamintojas pasirenka kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką ir dėl to padidėja elektrinės prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos, šias padidėjusias pagrįstas sąnaudas padengia gamintojas.

Elektros tinklų operatoriui iš kelių technologiniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų savo nuožiūra, paskyrus ekonomiškai mažiau palankų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų tašką, elektros tinklų operatorius privalo padengti visas pagrįstas gamintojui dėl to atsirandančias papildomas sąnaudas.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarime Nr. 827, kuriuo patvirtintas Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašas (toliau – Atsinaujinančių tvarkos aprašas). Šis teisės aktas nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas.

3.1. Atsinaujinančių tvarkos aprašo VI skyriuje nustatyta:

- atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidos kompensuojamos elektros energijos gamintojui šias išlaidas paskirstant elektros energijos gamintojui ir elektros tinklų operatoriui Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka, sąlygomis ir apimtimi;

- elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimas taikomas visiems elektros energijos gamintojams, naudojančiams tik atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus atvejus ir tuos atvejus, kai elektrinėje naudojamas iškastinis kuras, kiek tai būtina elektrinės veiklos ir (ar) elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;

- elektros energijos gamintojams taikomos tokios atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimo sąlygos, kurios galioja leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo elektros energijos gamintojui dieną;

- elektrinių, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimas laikomas elektros tinklų operatoriaus teikiama viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančia paslauga.

3.2. Atsinaujinančių tvarkos aprašo VII skyriaus 38 punkte nustatyta, kad elektros tinklų operatorių sąnaudos, patirtos rezervuojant elektros tinklų galią ir pralaidumus atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti, laikomos papildomomis elektros tinklų operatoriaus sąnaudomis, susijusiomis su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra, jas tvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3.3. Atsinaujinančių tvarkos aprašo XI skyriuje, 51 punkte nustatyta, kad biodujų gamyba skatinama biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos išlaidas paskirstant biodujų gamintojui ir dujų sistemos operatoriui. Šio skyriaus 52 punkte nustatyta, kad biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos kainos nuolaida taikoma visiems biodujų gamintojams, nesvarbu, kokios kitos skatinimo priemonės jiems taikomos.

4. Kiti teisės aktai reglamentuojantys prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimą:

- Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodika patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235;

- Reikalavimų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3-193.

Išlaidų pasidalijimas optimizuojant elektros tinklą

Išlaidų pasidalijimo optimizuojant elektros tinklą klausimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 18 str. Čia nustatyta, kad gamintojui ir elektros tinklų operatoriui sudarius elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgiant į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų, gamintojai turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir kokiu mastu elektros tinklų operatorius nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą bei didinti elektros tinklų pajėgumą.

Šio įstatymo 21 str. nustatyta, kad gamintojas kompensuoja elektros tinklų operatoriui ne daugiau kaip 10 proc. jo patiriamų elektros tinklų, įskaitant jam eksploatuoti reikalingas įrenginių ir objektų įsigijimo sąnaudas, optimizavimo, plėtros ir (ar) rekonstrukcijos sąnaudų, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą. Gamintojo tinklo optimizavimo patiriamų sąnaudų ribojimas netaikomas, kai prie tinklų prijungiama elektrinė, kuriai netaikoma paramos schema ar jos atskiros skatinimo priemonės.

3. Informacija apie taikomas paramos schemas ir kitas priemones, siekiant skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 d.: Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas skatinamas taikant nustatytą paramos schemą, kurią sudaro viena ar kelios skatinimo priemonės. Skatinimo priemonėmis yra laikoma:

- 1) fiksuotas tarifas;
- 2) energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių supirkimas;
- 3) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių prijungimo prie energetikos tinklų ar sistemų išlaidų kompensavimas;
- 4) energetikos tinklų ar sistemų galios ir pralaidumo ar kitų atitinkamų techninių parametrų rezervavimas atsinaujinančius energijos išteklius naudojantiems įrenginiams prijungti;
- 5) energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių persiuntimas pirmumo teise;
- 6) elektros energijos gamintojų atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu.

Šiame skyriuje aprašytos visos 2013–2014 metais taikytos finansinės paramos schemas ir priemonės, skirtos skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių:

- Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos;
- Europos Sąjungos struktūrinė parama 2007–2013 metais;
- Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa;
- Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas;
- Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata;
- Akcizų lengvatos biodegalams;
- Biodegalų gamybos plėtros finansavimas.

Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2012 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatė viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančių paslaugų sąrašą, kuriame yra elektros energijos gamyba naudojant AEI ir balansavimas, elektrinių, naudojančių AEI, prijungimas prie elektros tinklų, tinklų plėtra dėl elektros energijos gamybos naudojant AEI.

Toliau detaliau apžvelgiamos 2013–2014 metais įgyvendintos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos ir jų rezultatai.

Supirkimo kainos

Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, yra superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais vidutinėmis kainomis bei jų

taikymo sąlygomis. Iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją superka perdavimo sistemos operatorius.

Vidutinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius ir atliekinius energijos išteklius, supirkimo kainos patvirtintos Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“.

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų ir kainos nustatymo tvarką bei su Viešuosius Interesus Atitinkančių Paslaugų lėšų ir kainos nustatymu susijusius papildomus reikalavimus reglamentuoja Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodika, patvirtinta 2012 m. rugsėjo 28 d. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nutarimu Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“.

Elektros energijos gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, fiksuoti tarifai patvirtinti VKEKK nutarimais.

2013 ir 2014 m. taikyti tarifai pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. Elektros energijos gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, fiksuoti tarifai, Eur/kWh (be PVM), 2013-2014 metai

	2013 m.					2014 m.			
	Eur/kWh (be PVM)					Eur/kWh (be PVM)			
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.		I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
Elektros energijos jėgainėms, naudojančioms hidroenergija									
IG** ≤ 10 Perteklinės energijos supirkimo tarifas	****	0,078	0,078	0,078	IG ≤ 10 Perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,078	0,078	0,078	0,078
IG ≤ 30 supirkimo tarifas	0,081				IG ≤ 30 supirkimo tarifas 10 < IG ≤ 1000 Maksimalus tarifas	0,070	0,070	0,070	0,070
10 < IG < 1000 Maksimalus tarifas	*****	0,070	0,070	0,070	IG > 1000 Maksimalus tarifas	0,064	0,064	0,064	0,064
30 < IG ≤ 1000 Maksimalus tarifas	0,078	*****							
IG > 1000 Maksimalus tarifas	0,064	0,064	0,064	0,064					
Elektros energijos jėgainėms, naudojančioms vėjo energija									
IG ≤ 10 Perteklinės energijos supirkimo tarifas	****	0,096	0,096	0,096	IG ≤ 10 Perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,096	0,081	0,081	0,081
IG ≤ 30 Supirkimo tarifas	0,107	0,093	0,093	0,093	IG ≤ 30 Supirkimo tarifas 10 < IG ≤ 350 Maksimalus tarifas	0,093	0,075	0,075	0,075
30 < IG ≤ 350 Maksimalus tarifas	0,104	*****			IG > 350 Maksimalus tarifas	0,075	0,064	0,064	0,064
10 < IG ≤ 350 Maksimalus tarifas	*****	0,093	0,093	0,093					
IG > 350 Maksimalus tarifas	0,081	0,075	0,075	0,075					
Elektros energijos jėgainėms, naudojančioms biomase (naujos elektrinės statyba)									
IG ≤ 10 Perteklinės energijos supirkimo tarifas	****	0,142	0,116	0,116	IG ≤ 10 Perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,116	0,107	0,087	0,087
IG ≤ 30 Supirkimo tarifas	0,145	0,130	0,098	0,098	IG ≤ 30 Supirkimo tarifas 10 < IG ≤ 5000	0,098	0,093	0,075	0,075

	2013 m.					2014 m.			
	Eur/kWh (be PVM)					Eur/kWh (be PVM)			
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.		I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
					Maksimalus tarīfas				
10 < ĪG ≤ 350 Maksimalus tarīfas	****	0,130	0,098	0,098	ĪG > 5000 Maksimalus tarīfas	0,090	0,081	0,067	0,067
30 < ĪG ≤ 5000 Maksimalus tarīfas	0,130	*****							
ĪG > 5000 Maksimalus tarīfas	0,107	0,110	0,090	0,090					
Elektros enerģijas jēgainēms, naudojānčioms biomase (ekspluatuojamos elektrinēs rekonstrukcija)									
ĪG ≤ 10 Perteklinēs enerģijas supirkimo tarīfas	*****		0,107	0,107	ĪG ≤ 10 Perteklinēs enerģijas supirkimo tarīfas	0,107	0,093	0,072	0,072
10 < ĪG ≤ 5000 Maksimalus tarīfas	*****		0,093	0,093	10 < ĪG ≤ 5000 Maksimalus tarīfas	0,093	0,078	0,064	0,064
ĪG > 5000 Maksimalus tarīfas	*****		0,084	0,084	ĪG > 5000 Maksimalus tarīfas	0,084	0,070	0,055	0,055
Bioduģu jēgainēs, gaminānčios elektros enerģija iš savartynuose išgaunamų bioduģu									
ĪG ≤ 10 Perteklinēs enerģijas supirkimo tarīfas	****	0,125	0,125	0,125	ĪG ≤ 10 Perteklinēs enerģijas supirkimo tarīfas	0,125	0,116	0,116	0,116
ĪG ≤ 30 Supirkimo tarīfas	0,127	0,119	0,119	0,119	ĪG ≤ 30 Supirkimo tarīfas 10 < ĪG ≤ 500 Maksimalus tarīfas	0,119	0,113	0,113	0,113
30 < ĪG ≤ 350 Maksimalus tarīfas	0,122	*****			ĪG > 500 Maksimalus tarīfas	0,096	0,090	0,090	0,090
10 < ĪG ≤ 500 Maksimalus tarīfas	****	0,119	0,119	0,119					
ĪG > 500 Maksimalus tarīfas	****	0,096	0,096	0,096					
350 < ĪG ≤ 1000 Maksimalus tarīfas	0,122	*****							
ĪG > 1000 Maksimalus tarīfas	0,098	*****							
Bioduģu jēgainēs, gaminānčios elektros enerģija iš bioduģu išgaunamų anaerobiniu ar kitu būdu perdīrbant biodegraduojānčias organinēs kilmēs atliekas ar substratus									
ĪG ≤ 10 Perteklinēs enerģijas supirkimo tarīfas	****	0,159	0,159	0,159	ĪG ≤ 10 Perteklinēs enerģijas supirkimo tarīfas	0,159	0,153	0,153	0,153
ĪG ≤ 30 Supirkimo tarīfas	0,171	0,148	0,148	0,148	ĪG ≤ 30 Supirkimo tarīfas 10 < ĪG ≤ 500 Maksimalus tarīfas	0,148	0,139	0,139	0,139
10 < ĪG ≤ 350 Maksimalus tarīfas	****	0,148	0,148	0,148	500 < ĪG ≤ 1000 Maksimalus tarīfas	0,139	0,133	0,133	0,133
30 < ĪG ≤ 500 Maksimalus tarīfas	0,159	*****			1000 < ĪG ≤ 2000 maksimalus tarīfas	0,133	0,127	0,127	0,127
500 < ĪG ≤ 1000 Maksimalus tarīfas	0,148	0,139	0,139	0,139	ĪG > 2000 Maksimalus tarīfas	0,127	0,122	0,122	0,122
350 < ĪG ≤ 1000 Maksimalus tarīfas	0,148	*****							
1000 < ĪG ≤ 2000 Maksimalus tarīfas	0,139	0,133	0,133	0,133					
ĪG > 1000 Maksimalus tarīfas	0,139	*****							
ĪG > 2000 Maksimalus tarīfas	0,136	0,127	0,127	0,127					
Elektros enerģijas jēgainēms, naudojānčioms saulēs enerģija, neintegrēuotoms ģ pastatā									
ĪG ≤ 10 Perteklinis enerģijas	****	0,217	0,177	0,162	ĪG ≤ 10 Perteklinēs	0,162	0,156	0,156	0,156

	2013 m.					2014 m.			
	Eur/kWh (be PVM)					Eur/kWh (be PVM)			
	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.		I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
supirkimo tarifas					energijos supirkimo tarifas				
$\text{I}G \leq 30$ Supirkimo tarifas	0,362	0,200	0,162	0,151	$\text{I}G \leq 30$ Supirkimo tarifas $10 < \text{I}G \leq 100$ Maksimalus tarifas	0,151	0,142	0,142	0,142
$30 < \text{I}G \leq 100$ Maksimalus tarifas	0,336	*****			$\text{I}G > 100$ Maksimalus tarifas	0,139	0,133	0,133	0,133
$10 < \text{I}G \leq 100$ Maksimalus tarifas	****	0,200	0,162	0,151					
$100 < \text{I}G \leq 1000$ Maksimalus tarifas	0,261	0,185	0,151	0,139					
$\text{I}G > 1000$ Maksimalus tarifas	0,261	0,185	0,151	0,139					
Elektros energijos jėgainėms, naudojančioms saulės energiją, integruotoms į pastatą***									
$\text{I}G \leq 10$ Perteklinis energijos supirkimo tarifas	****	0,281	0,229	0,211	$\text{I}G \leq 10$ Perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,211	0,200	0,200	0,200
$\text{I}G \leq 30$ Supirkimo tarifas	0,463	0,252	0,206	0,191	$\text{I}G \leq 30$ Supirkimo tarifas $10 < \text{I}G \leq 100$ Maksimalus tarifas	0,191	0,180	0,180	0,180
$30 < \text{I}G \leq 100$ Maksimalus tarifas	0,429	*****			$\text{I}G > 100$ Maksimalus tarifas	0,177	0,168	0,168	0,168
$10 < \text{I}G \leq 100$ Maksimalus tarifas	****	0,252	0,206	0,191					
$100 < \text{I}G \leq 1000$ Maksimalus tarifas	0,330	0,235	0,191	0,177					
$\text{I}G > 1000$ Maksimalus tarifas	0,330	0,235	0,191	0,177					

**IG – įrengtoji galia, kW

***kai jėgainės montuojamos į pastatą ir naudojamos kaip dalinis pastato paviršius, visiškai pakeičiantis atitinkamą pastato stogo ar sienos plotą

****diferenciacija įsigaliojo nuo 2013 m. balandžio 1 d.

*****diferenciacija įsigaliojo nuo 2013 m. vasario 22 d.

*****panaikinta diferenciacija

***** diferenciacija įsigaliojo nuo 2013 m. liepos 1 d.

Kitų elektrinių vidutinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supirkimo kainos nustatomos atskiru Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimu. Taip pat vidutinės kainos gali būti diferencijuotos tarpusavio susitarimu.

2013 ir 2014 metais bendroji remtinės elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba (MWh) ir jai skirta parama nurodyta 4 lentelėje.

4 lentelė. Remtinės elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba ir jai skirta parama 2013 ir 2014 metais

	2013 m.		2014 m.	
	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Eur	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Eur
Perdavimo tinklas (vėjo elektrinės):	469 602	20 454	514 797	21 962
Skirstomasis tinklas:	498 785	32 443	499 954	39 435
Mažosios hidro elektrinės:	91 624	2 656	71 357	1 996
Mažosios vėjo elektrinės:	103 424	4 123	113 364	4 341

Mažosios saulės elektrinės:	44 647	15 407	72 817	22 871
Didžiosios biokuro elektrinės:	115 419	4 419	82 571	3 211
Mažosios biokuro elektrinės:	143671	5 836	159 845	7 014
IŠ VISO:	968 387	58 357	1 105 549	69 608

Skatinimo kvotos

Taikant skatinimo kvotų sistemą, įvedama konkurencija tarp elektros energiją iš AEI gaminančių elektrinių.

Skatinimo kvotos atskiroms atsinaujinančių energijos išteklių rūšims (biokuro, vėjo, saulės šviesos ir hidroenergijos) dalinamos gamintojams, atitinkantiems nustatytą diferenciaciją pagal elektrinių technologinį pajėgumą ir tipą, aukciono būdu.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalis:

Fiksuoti tarifai nustatomi ir skatinimo kvotos didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms, atitinkančioms šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nurodytus uždavinius, paskirstomos aukciono būdu. Skatinimo kvotas ir aukcionų regionus, taip pat skatinimo kvotų paskirstymo tvarką ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms nustato ir tvirtina Vyriausybė. Aukcionai organizuojami elektrinių prijungimo prie elektros tinklų regionuose atskirai kiekvienai gamintojų grupei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais terminais, bet ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo gamintojo prašymo organizuoti aukcioną konkrečiai gamintojų grupei jo nurodytame regione pateikimo dienos. Aukcionuose turi teisę dalyvauti visi gamintojai, pasirašę šio įstatymo 14 straipsnio 11 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę 14 straipsnio 13 dalyje nurodytą gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą. Fiksuoto tarifo didžiausią galimą dydį kas ketvirtį nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Aukciono laimėtoju pripažįstamas dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujama fiksuotą tarifą įvertinus tai, kad vienoje aukciono zonoje didžiausia elektrinių parko įrengtoji galia negali sudaryti daugiau kaip 40 procentų maksimalios leidžiamos prijungti generuojančių šaltinių galios regione. Jeigu dviejų ar daugiau aukciono dalyvių pateikti pasiūlymai dėl pageidaujamo fiksuoto tarifo dydžio sutampa, laimėtoju pripažįstamas dalyvis, pasiūlęs statyti didesnės galios elektrinių parką. Jeigu sutampa pasiūlymai ir dėl elektrinių parko galios, skatinimo kvota atitinkamame prijungimo taške tokiems aukciono dalyviams paskirstoma proporcingai jų pateiktos galios pasiūlymams.

Skatinimo kvotas ir aukcionų regionus nustato ir tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Aukcionai organizuojami elektrinių prijungimo prie elektros tinklų regionuose atskirai kiekvienai gamintojų grupei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais terminais ir tvarka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 810 „Dėl atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo kvotų ir aukcionų regionų patvirtinimo“ patvirtintas Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų regionų ir jiems priskirtų skatinimo kvotų sąrašas. Jame numatytos šios galios kvotos ir regionai:

- Aukcionų skatinimo kvotų regionas vėjo elektrinėms – visa Lietuvos Respublikos teritorija. Aukcionų regiono skatinimo kvota – 260 MW (iš jų 210 MW – jungiamoms prie perdavimo tinklo elektrinėms ir 50 MW – jungiamoms prie skirstomojo tinklo elektrinėms), neįskaitant mažųjų elektrinių, kurių įrengtoji galia – ne didesnė kaip 30 kW.
- Aukcionų skatinimo kvotų regionas saulės šviesos energijos elektrinėms – visa Lietuvos Respublikos teritorija. Aukcionų regiono skatinimo kvota – 10 MW, neįskaitant mažųjų elektrinių, kurių įrengtoji galia – ne didesnė kaip 30 kW.
- Aukcionų skatinimo kvotų regionas hidroelektrinėms – visa Lietuvos Respublikos teritorija. Aukcionų regiono skatinimo kvota – 14 MW.

- Aukcionų skatinimo regionas skystojo ir kietojo biokuro elektrinėms – visa Lietuvos Respublikos teritorija. Aukcionų regiono skatinimo kvota – 230 MW (jeigu aukcionuose dalyvauja elektrinės, kuriose numatyta deginti energijai gaminti tinkamas pramonines ir (ar) komunalines atliekas, biokurą naudojanči galia apskaičiuojama kaip elektrinės įrengtosios galios ir procentinės atliekų biologiškai skaidžios dalies sandauga).
- Aukcionų skatinimo kvotų regionas biodujų elektrinėms – visa Lietuvos Respublikos teritorija. Aukcionų regiono skatinimo kvota – 75 MW.

Prijungimo prie tinklų nuolaida

Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše numatyta, kad atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidos kompensuojamos elektros energijos gamintojui šias išlaidas paskirstant elektros energijos gamintojui ir elektros tinklų operatoriui Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka, sąlygomis ir apimtimi. Elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimas taikomas visiems elektros energijos gamintojams, naudojančioms tik atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus atvejus ir tuos atvejus, kai elektrinėje naudojamas iškastinis kuras, kiek tai būtina elektrinės veiklos ir (ar) elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti.

2011 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375 nustatyta, kad išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos gamintojui ir elektros tinklų operatoriui, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas. Išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:

- Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gamintojas apmoka faktines elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidas, nurodytas šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje;
- 40 procentų elektrinių, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, prijungimo prie elektros tinklų išlaidų;
- 20 procentų elektrinių, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW, prijungimo prie elektros tinklų išlaidų

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. spalio 16 d. nutarimu Nr. O3-299 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų ir kainų 2013 metams nustatymo“, skirstomųjų elektros tinklų operatoriui už atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių prijungimą prie elektros tinklų 2013 m. skirta 0,131 mln. Eur.

Europos Sąjungos struktūrinė parama 2007–2013 metais

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 patvirtinta priemonė VP3-3.4-ŪM-02-K „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ (projektai buvo atrenkami konkurso būdu). Taip pat yra priemonė VP3-3.4-ŪM-06-V „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ (projektai buvo atrenkami valstybės planavimo būdu).

Pagal šias priemones buvo numatyta remti:

- katilinių, tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;
- termofikacinių elektrinių, tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;
- naujų katilinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų (aprūpinimo šiluma sistema apima ir šilumos vartojimo sistemą);

o naujų efektyvių termofikacinių elektrinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus sąvartynų dujas (biudujos, kurios susidaro savaime skaidantis sąvartynų atliekose esančioms organinėms medžiagoms), statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų (aprūpinimo šiluma sistema apima ir šilumos vartojimo sistemą).

2013 – 2014 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis finansuojamų projektų pasiektų rodiklių apžvalga pateikta 5 lentelėje.

5 lentelė. 2013–2014 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis finansuojamų projektų pasiektų rodiklių apžvalga

Priemonės kodas	Rodiklio pavadinimas	Tipas	Mat. vnt.	Planuojama reikšmė		Pasiiekta reikšmė	Pasiiekimo data	Skiriama ES lėšų suma (Eur)
				Patvirtinta VP prieduose	Suplanuota sutartyse			
VP3-3.4-UM-02-K	Įrengti nauji energijos gamybos pajėgumai, naudojančios biomasę	Produkto	Skaičius	50.00	52.00	14.00	2014-12-31	18,127,147.90
	Energijos gamybos pajėgumų, naudojančių biomasę, galios padidėjimas	Rezultato	MW	160.00	599.46	149.63	2014-12-31	
VP3-3.4-UM-06-V	Įrengti nauji energijos gamybos pajėgumai, naudojančios biomasę	Produkto	Skaičius	4.00	4.00	2.00	2014-12-01	1,882,530.13
	Energijos gamybos pajėgumų, naudojančių biomasę, galios padidėjimas	Rezultato	MW	30.50	33.35	16.25	2014-12-01	

Visiems ūkio subjektams buvo užtikrintas lygus ir nediskriminacinis valstybės pagalbos prieinamumas. Konkursuose pagal paskelbtus Kvietimus (konkursinės priemonės atveju) galėjo dalyvauti visi, atitinkantys 2008 m. rugsėjo 29 d. Ūkio ministro įsakymu Nr. 4-442 patvirtinto Projektų finansavimo sąlygų aprašo, suderinto su visomis suinteresuotomis institucijomis reikalavimus, paraiškos buvo vertinamos pagal pagrįstą ir su visomis suderintomis institucijomis suderintą vertinimo metodiką. Valstybės planavimo priemonės atveju Projektų finansavimo sąlygų aprašas buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 4-922, jame nurodytos Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo 2008-2012 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1442, nuostatos, kurias turėjo atlikti visi valstybės planavimo būdu atrinkti projektai.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – Programa) priemones skatinamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas. Paramos intensyvumas iki 65 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali projekto paramos suma priklauso

nuo Programos priemonės ir gali kisti nuo 40 tūkst. EUR iki 2,8 mln. EUR. Pagal Programos priemones finansuojama:

➤ Programos I krypties 6 priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“. Pagal šią priemonę finansuojama:

○ biodujų gamyba iš ūkyje susidarantių atliekų. Pagamintos biodujos gali būti panaudojamos tik valdos reikmėms;

○ trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas;

○ nedidelio galingumo, iki 250 kW galios vėjo jėgainių statyba.

➤ Programos I krypties 9 priemonė „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“. Pagal šią priemonę finansuojama:

○ Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara – biokuro gamyba.

➤ Programos III krypties 1 priemonė „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir 2 priemonė „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“. Pagal šias priemones finansuojama:

○ energijos ir elektros energijos gamyba: energiją (iš atsinaujinančių energijos išteklių) gaminančių įrenginių, įskaitant dujų turbinas, biodyzelinius agregatus, biodujų, biomasės katilus ir (arba) variklius, vėjo elektrines, hidroelektrines, saulės baterijų bei kolektorių sistemas, geoterminius įrenginius ir kitus atsinaujinančios energijos panaudojimo įrenginius, eksploatavimas (kai ne mažiau kaip 50 proc. energijos pagaminama pardavimui).

○ biodujas, biokurą iš atsinaujinančių energijos išteklių ar atliekų gaminančių įrenginių eksploatavimas (kai ne mažiau kaip 50 proc. dujų ar kuro pagaminama pardavimui).

○ nepavojingų atliekų šalinimas, deginant (kai gaminama šiluma, elektra ir (arba) garas) arba kitais būdais, kai gaminamas kompostas, pakaitinis kuras, biodujos, pelenai arba kiti šalutiniai produktai paskesniai panaudojimui, taip pat šiaudų, šieno atliekų šalinimas, kai iš mišinio, kurio viena iš sudedamųjų dalių yra šiaudai, šienas, žolė ar kitos medžiagos, gaminamas pakaitinis kuras (granulės) (kai ne mažiau kaip 50 proc. produkcijos pagaminama pardavimui).

2013 m. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos lėšomis finansuotų projektų ekonominių rodiklių apžvalga pateikta 6 lentelėje.

6 lentelė. 2013 m. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos lėšomis finansuotų projektų ekonominių rodiklių apžvalga

Eil. Nr.	Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonė	Projektų skaičius	Paramos suma, Eur
1.	„Žemės ūkio valdų modernizavimas“	20	268 178
1.1	Energetinių augalų auginimas	20	268 178
2.	„Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“	6	1 574 587
2.1	Biokuro gamyba	6	1 574 587
3.	„Parama verslo kūrimui ir plėtrai“	41	14 489 628
3.1	Hidroelektrinės	1	404 411
3.2	Vėjo jėgainės	12	4 957 829
3.3	Biokuro gamyba	25	7 951 661
3.4	Biokuro katilinės	3	1 175 727
4.	„Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“	26	4 648 086
4.1	Saulės elektrinės	1	258 223
4.2	Biokuro gamyba	25	4 389 863
	Iš viso:	93	20 980 479

Paraiškos finansavimui pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 m. programos priemones gauti dar tik pradėdamos ir (arba) numatomos rinkti, todėl pagal šią programą vis dar nėra įgyvendinamų su atsinaujinančiais energetikos ištekliais susijusių projektų.

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (toliau – LAAIF) teikia subsidijas vadovaudamasis Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 437, ir kasmet Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu tvirtinamomis finansavimo kryptimis – dokumentu, kuriame nurodomos LAAIF finansuojamų projektų rūšys ir kiekvienos rūšies projektams skiriama subsidijos suma, paraiškų pateikimo ir atrankos būdai.

Maksimali subsidijos suma vienam pareiškėjui yra 200 000 Eur., tačiau subsidijos dydis projektui negali viršyti 80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų. Finansavimo kryptyse gali būti nustatytas mažesnis skiriamos subsidijos dydis.

60 proc. paskirtos subsidijos sumokama, kai pareiškėjas įsigijo, sumontavo ir pradėjo eksploatuoti pagal paskirtį projekte numatytus įrenginius bei pateikė LAAIF mokėjimo prašymą. Vėliau 40 proc. paskirtos subsidijos sumokama, kai pareiškėjas pateikia LAAIF pirmųjų vienerių metų įrenginių, kurių įsigijimui skirta parama, eksploatacijos rezultatus apie faktiškai pasiektą aplinkos apsaugos efektą.

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas teikia subsidijas vadovaudamasis Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-275 ir kasmet Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu tvirtinamomis lėšų panaudojimo sritimis – dokumentu, kuriame nurodomos klimato kaitos specialiosios programos lėšų panaudojimo sritys finansuojamos priemonės, atitinkamoms priemonėms skiriamų lėšų sumos, paraiškų pateikimo ir atrankos būdai.

Pagal klimato kaitos specialiąją programą finansuojamiems projektams finansavimo būdai yra šie: subsidija, paskola ir investicijos į kapitalą. 2013-2014 metais projektams, skatinantiems naudoti atsinaujinančius energijos išteklius, pagrindinis finansavimo būdas – subsidija.

Maksimalus subsidijos dydis vienam pareiškėjui, nevykdančiam ūkinės-komercinės veiklos, yra 1,45 mln. Eur., vykdančiam ūkinę-komercinę veiklą, – 200 tūkst. Eur., tačiau subsidijos dydis projektui negali viršyti 80 (aštuoniasdešimt) procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo sąmatoje ar sąmata detalizuojančiame plane gali būti nustatytas kitoks skiriamos subsidijos dydis.

Projektų, kurių įgyvendinimo rezultate pasiekiamas kiekybiškai apskaičiuojamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas, išskyrus mažos apimties projektus, maksimalų skiriamos subsidijos dydį riboja aplinkosauginio efektyvumo kriterijus: finansavimo dydis negali būti didesnis nei 0,15 Eur. vienam projektu sumažinamam kilogramui CO₂ ekvivalento (0,3 Eur. dviem projektu sumažinamiems kilogramams CO₂ ekvivalento). Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo sąmatą detalizuojančiame plane gali būti nustatytas kitoks subsidijos dydį ribojantis aplinkosauginio efektyvumo kriterijus.

Tuo tarpu mažos apimties projekto atveju nustatomas maksimalus tinkamų išlaidų, tenkantis vienam įdiegtos technologijos galios, dydžio arba ploto vienetui. Aplinkos ministerijos patvirtinti maksimalūs subsidijos dydžiai skelbiami Aplinkos ministerijos ir Atsakingos institucijos interneto svetainėje.

Projekto išlaidos apmokamos bei projekto priežiūra atliekama projekto finansavimo sutartyje nustatyta tvarka arba klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka, kai sutartis nesudaroma.

2013 – 2014 m. Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų rodiklių apžvalga pateikta 7 lentelėje.

7 lentelė. 2013 – 2014 m. Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis finansuojamų projektų rodiklių apžvalga

Eil. Nr.	Finansavimo priemonės pavadinimas	Projektų skaičius*	Skirta subsidijos	Katilių galia,	Planuojamas pagaminti
----------	-----------------------------------	--------------------	-------------------	----------------	-----------------------

		vnt.	suma, mln. Eur	MW	šilumos kiekis, MWh
1.	Biokuro katilų įrengimas visuomeninės ir gyvenamosios (įvairių socialinių grupių asmenims) paskirties pastatuose	24	2,892	8,49	n.d.
2.	Biokuro katilų iki 10 MW galingumo įrengimas centralizuotam šilumos tiekimui	1	0,522	3,00	n.d.
3.	Biokuro katilų įrengimas, pakeičiant nusidėvėjusius biokuro katilus naujais	2	0,769	25,00	n.d.
4.	Biokuro ruošos iš miško kirtimo atliekų modernizavimas, kompensuojant įrangos įsigijimą biokuro gamybai	3	0,463	n.d.	5 239

* - Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis finansuojami projektai šiuo metu įgyvendinimo stadijoje. subsidijos lėšos dar nėra pilnai išmokėtos

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata

Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme Nr. VIII-1183 nustatyta, kad nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš eksploatuojamų transporto priemonių, naudojančių nustatytus standartus atitinkančius biodegalus, ir pateikę biodegalų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, o fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamą į atmosferą taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime ar taršos leidime nustatytą teršalo kiekį, susidarantį naudojant biokurą, nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių atleidžiami.

Mokestį už aplinkos teršimą:

– iš stacionarių taršos šaltinių moka aplinką teršiantys fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka privalo turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, kuriuose nustatyti teršalų išmetimo į aplinką normatyvai;

– iš mobilių taršos šaltinių moka fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys aplinką iš ūkinei komercinei veiklai naudojamų mobilių taršos šaltinių.

Akcizų lengvatos biodegalams

Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme Nr. IX-569 nustatyta, kad atleidžiamas nuo akcizų dehidratuotas etilo alkoholis, skirtas biodegalų ir (ar) jų komponentų, ir (ar) biokuro gamybai Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka.

Akcizų lengvatos energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais taikomos energiniams produktams, kurie pagaminti iš toliau nurodytų produktų arba kurių sudėtyje yra vienas ar keli šioje dalyje nurodyti produktai:

- 1) klasifikuojami Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) 1507–1518 pozicijose;
- 2) klasifikuojami KN 3824 90 55, 3824 90 80–3824 90 99 subpozicijose (šios nuostatos taikomos tik tai daliai, kuri pagaminta iš biomasės);
- 3) klasifikuojami KN 2207 20 00 ir 2905 11 00 subpozicijose, jeigu jie nėra sintetinės kilmės;

4) pagaminti iš biomasės (kaip ji apibrėžta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme), įskaitant produktus, klasifikuojamus KN 4401 ir 4402 pozicijose.

Šios nuostatos taip pat taikomos ir tuo atveju, jeigu anksčiau nurodytų produktų sudėtyje yra vandens (KN 2201 pozicija ir 2851 00 10 subpozicija).

Šios nuostatos taikomos tik tiems produktams, kurie atitinka Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme biodegalams ir (ar) biokuro keliamus reikalavimus.

Šiuos reikalavimus atitinkantiems produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 procentų arba didesnė, taikomas Akcizų įstatyme nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį

(procentais) produkte, arba produktai atleidžiami nuo akcizų, kai produktai pagaminti tik iš Akcizų įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje nurodytų produktų.

Kitiems šiuos reikalavimus atitinkantiems produktams taikomas Akcizų įstatyme nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais), viršijančią teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais).

Minėtas akcizų tarifas taikomas tik centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka išduotą atitinkamą leidimą turinčių asmenų pagamintiems, taip pat iš kitos valstybės narės atgabentiems arba importuotiems produktams.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nurodė, kad, vadovaujantis Akcizų įstatymo 40 straipsnio 4 ir 5 dalimis, lengvata bioenerginiams produktams buvo suteikta:

- 1) iš viso 2013 metais biodegalams – 835 tūkst. eurų lengvata,
- 2) iš viso 2014 metais biodegalams – 1286 tūkst. eurų lengvata.

Detalesnę informaciją apie akcizų lengvatas 2013–2014 metais biodegalams ir kitiems energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais pateikta 8 lentelėje „Akcizų lengvatos biodegalams ir kitiems energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais 2013–2014 metais“.

8 lentelė. Akcizų lengvatos biodegalams ir kitiems energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais 2013–2014 metais

Eil. Nr.	Energetinių produktų tarifinė grupė		Mato vnt.	Tarifas, €/mato vnt.	Energetinių produktų mišinio kiekis	Apskaičiuota akcizų suma, tūkst. €	Pritaikyta akcizų lengvata, tūkst. €
	kodas (numeris)	pavadinimas					
2013 metais							
1.	420	Variklių benzinas su įmaišytu bioetanoliu	l	0,434	258234768	111711	474
2.	460	Dyzelino mišinys su riebiųjų rūgščių metilo esteriu (toliau – RRME)	l	0,330	719433650	237533	0,2
3.	465	Dyzelino, skirto šildymui, mišinys su RRME	l	0,021	2475350	49	3,4
4.	640	RRME	l	0,330	9765	3,2	0
5.	649	Bioetanolis	l	0,434	952805	57	357
Viso							834,6
2014 metais							
1.	420	Variklių benzinas su įmaišytu bioetanoliu	l	0,434	261433994	113059	515
2.	460	Dyzelino mišinys su RRME	l	0,330	813346612	268046	494
3.	465	Dyzelino, skirto šildymui, mišinys su RRME	l	0,021	2447055	48	3,3
4.	640	RRME	l	0,330	18363	6,1	0
5.	649	Bioetanolis	l	0,434	892788	114	274
Viso							1286,3
Iš viso (2013–2014 metais)							2120,9

Biodegalų gamybos plėtros finansavimas

Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklėse, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-417 „Dėl Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – taisyklės) nurodyti pagrindiniai biodegalų gamybos plėtros finansavimo tikslai – skatinti biodegalų gamybą, sudaryti galimybę žemės ūkio produkciją naudoti ne maisto reikmėms, mažinti priklausomybę nuo importuoto kuro ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją. Pagal taisykles valstybės pagalba kompensuojant dalį rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų (toliau – žaliava) kainos (toliau – pagalba) teikiama iš valstybės biudžeto lėšų.

Pagalbos gavėjai – rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui gaminti, gamintojai, rapsų metilo (etilo) esterio gamintojai, gaminantys rapsų aliejų, skirtą rapsų metilo esterui gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamintojai, atitinkantys taisyklėse nurodytus tinkamumo kriterijus.

Pagalba kiekvienam jos gavėjui apskaičiuojama pagal išlaidas, patirtas įsigyjant žaliavos kiekį, reikalingą biodegalams pagaminti, ir atsižvelgiant į jo paraiškos pateikimo metu turimus rapsų aliejaus spaudimo arba dehidratuoto etanolio gamybos pajėgumus.

Einamaisiais kalendoriniais metais dehidratuoto etanolio ir rapsų metilo esterio dalis bendrame biodegalų kiekyje apskaičiuojama proporcingai pagal praėjusiais kalendoriniais metais šalies transporto sunaudoto dyzelino ir benzino santykį.

Pagalbos dydis, siekiant išvengti kompensacijos permokos, nustatomas išanalizavus pagalbos gavėjo praėjusių metų ekonominius ir finansinius rodiklius, atsižvelgus į biodegalų ir mineralinių degalų savikainas bei kainas, kitas vietos, regionines, nacionalines paramos priemones, skirtas toms pačioms išlaidoms kompensuoti, taip pat siekiant užtikrinti pagalbos gavėjui minimalų 5 proc. rentabilumą.

Pagalbos gavėjams kompensuojamos žaliavos įsigijimo (išauginimo) išlaidos, padarytos nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki einamųjų metų lapkričio 15 d.: rapsų sėklų – 46 eurai/t, javų grūdų – 33 eurai/t.

Didžiausias kompensuojamas visų pagalbos gavėjų įsigytų (išaugintų) rapsų sėklų ir javų grūdų kiekis einamaisiais kalendoriniais metais tonomis tvirtinamas atskiru žemės ūkio ministro įsakymu:

1) patvirtintas didžiausias kompensuojamas 2013 metais visų pagalbos gavėjų įsigytų (išaugintų) rapsų sėklų kiekis – 142024 tonos, javų grūdų – 49545 tonos;

2) patvirtintas didžiausias kompensuojamas 2014 metais visų pagalbos gavėjų įsigytų (išaugintų) rapsų sėklų kiekis – 151586 tonos, javų grūdų – 46070 tonos.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktais duomenimis:

1) 2013 m. parama suteikta įsigyti 142024 tonoms rapsų sėklų ir 49545 tonoms javų grūdų. Iš viso 2013 m. paramai skirta 7,8 mln. eurų,

2) 2014 m. parama suteikta įsigyti 151586 tonoms rapsų sėklų ir 46070 tonoms javų grūdų. 2014 m. suteikta 8,5 mln. eurų paramos.

2015 m. paramai planuojama skirti apie 30 mln. eurų ir įsigyti 155834 tonas rapsų sėklų ir 40097 tonas javų grūdų.

3.1. Informacija apie remiamos elektros energijos paskirstymą galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalį. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)

Kilmės garantijų duomenų registrą²³ administruoja Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB, kuris palaiko stabilų šalies elektros energetikos sistemos darbą, valdo elektros energijos srautus ir sudaro sąlygas konkurencijai atviroje elektros rinkoje. Įmonės veikla – elektros perdavimas yra tarpinė grandis tarp elektros gamybos ir skirstymo vartotojams.

Kilmės garantijų duomenų registre kaupiama, saugoma, atnaujinama ir tvarkoma informacija, susijusi su elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Kilmės garantijų duomenų registro duomenimis, Lietuvos Respublikoje 2013 metais į elektros tinklą (galutiniams vartotojams) buvo patiekta 1423666 MWh, o 2014 m. – 1436304 MWh remiamos elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme Nr. VIII-1881 (51 str. „Vartotojų informavimas“) nustatyta, kad elektros energijos pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarčių, teisės aktų nustatyta tvarka sudaromų su elektros energijos vartotojais, sąlygos turi būti sąžiningos ir iš anksto žinomos. Tokiose sutartyse, atsižvelgiant į atskirų sutarčių dalyko ypatumus, be kita ko, turi būti nurodoma ginčų, kylančių iš sutartinių santykių, sprendimo tvarka, informacija apie vartotojų teises ir kt.

Tiekėjai savo, tiekėjų asociacijos, kuriai priklauso atitinkamas tiekėjas, ir (arba) elektros energijos biržos interneto svetainėje skelbia ir vartotojo prašymu pateikia suprantamą informaciją apie tai, kokią tiekėjo pateiktos elektros energijos gamybai sunaudoto kuro išteklių, iš jų ir atsinaujinančių energijos išteklių, dalį praėjusiais metais sudarė kiekvienas energijos šaltinis, jeigu tokia informacija yra prieinama; nuorodas į informacijos šaltinius, kuriuose pateikiama suprantama informacija apie poveikį aplinkai, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir radioaktyviųjų atliekų kiekius, susidariusius dėl elektros energijos gamybos per praėjusius metus; ginčų, kylančių iš sutartinių santykių, sprendimo tvarka ir pan.;

Kai vartotojai yra aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros energijos biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant anksčiau minėtą informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų nurodytos vartotojams teikiamos informacijos patikimumą ir kad tokia informacija būtų pateikiama nacionaliniu lygmeniu lengvai palyginamu būdu.

Tiekėjai galutinius vartotojus apie tiekiamą elektros energiją taip pat informuoja vadovaudamiesi Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1-145 „Dėl Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir (ar) kitiems asmenims taisyklių patvirtinimo“, kurios nustato su energetikos veikla susijusios informacijos teikimo tvarką, kiekį ir sąlygas, klausėjų, teikėjų ir (ar) kitų asmenų (galutinių energijos vartotojų, Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų, valstybių narių, trečiųjų šalių, tarptautinių organizacijų) santykius. Šios taisyklės taikomos energetikos veikla besiverčiantiems asmenims, valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir kitiems asmenims.

²³<http://tinyurl.com/nkkgmx4>

Pagal šias taisykles, tiekėjai savo veikimo teritorijoje pagal kompetenciją galutiniams energijos vartotojams teikia informaciją apie galutiniams energijos vartotojams tiekiamą energiją ir teikiamas paslaugas; energijos tiekimo sutarčių sudarymo principus ir galutinių energijos vartotojų teises; energijos kainas ir tarifus; saugų ir efektyvų energetikos objektų bei įrenginių naudojimą; statomus, rekonstruojamus energetikos objektus ir įrenginius; efektyvų energijos išteklių ir energijos vartojimą; kitą Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytą informaciją.

Galutiniams energijos vartotojams teikiamos informacijos kontrolę atlieka Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos.

4. Informacija apie tai, kaip buvo parengtos paramos schemos, kad būtų atsižvelgta į atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos palyginus su kitais panašiais naudojimo būdais, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies c punktas)

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenimis 2013–2014 metais paramos schemos biodegalų gamybai iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės Lietuvoje nebuvo taikomos ir tokie biodegalai nebuvo gaminami, nes nėra pramoninių, ekonomiškai pagrįstų tokių biodegalų gamybos technologijų.

5. Informacija apie energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemą ir kaip taikomos sistemos patikimumą ir apsaugą nuo sukčiavimo užtikrinančios priemonės. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies d punktas)

Kilmės garantijų klausimai reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375.

Šio įstatymo 28–29 str. nustatyta, kad:

➤ Energijos tiekėjas teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal kompetenciją savo galutiniams vartotojams teikia informaciją apie tai, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija. Ši tiekiamos energijos dalis ar kiekis apskaičiuojami pagal energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekį, kuriam išduota kilmės garantija;

➤ Kilmės garantijos išduodamos, perduodamos ir jų galiojimas panaikinamas elektroniniu būdu. Kilmės garantijos turi būti tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo;

➤ Kilmės garantija suteikiama vienam energijos vienetui – vienai MWh. Kiekvienam pagamintos atsinaujinančių išteklių energijos vienetui gali būti išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija, į tą patį energijos vienetą atsižvelgiant ne daugiau kaip vieną kartą;

➤ Kilmės garantija turi būti panaudota per 12 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Per nurodytą laikotarpį nepanaudota kilmės garantija netenka galios;

➤ Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu elektros energijos perdavimu nedaro jokio poveikio sprendimui naudoti statistinius energijos perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas;

➤ Lietuvos Respublikoje pripažįstamos kitų valstybių narių išduotos kilmės garantijos. Pripažinti kilmės garantiją gali būti atsisakoma tik tuo atveju, jeigu kyla tinkamai pagrįstų abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo.

2. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijų teikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 4-346.

Siekiant užtikrinti kilmės garantijų sistemos patikimumą, atlikti tokie veiksmai:

2.1. Kilmės garantijas administruojančia institucija paskirtas perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB. Perdavimo sistemos operatorius kontroliuoja įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas vykdymą. Tokiu būdu užtikrinama kontrolė, kad gamintojo, kurio pagaminta elektros energija supirkta pagal paramos schemą, kilmės garantijos bus pažymėtos kaip panaudotos.

Siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą, 2010 m. įvykdyta elektros energetikos sektoriaus reorganizacija, perdavimo sistemos operatorių nuosavybės prasme atskiriant nuo elektros energijos tiekimo ir gamybos veiklų.

2.2. Įdiegta kilmės garantijų duomenų bazė kilmės garantijų sistemai administruoti. Kilmės garantijų duomenų bazėje registruojama, kaupiama ir saugoma tokia informacija:

➤ Dalyvio pavadinimas, adresas, atsakingo asmens vardas ir pavardė, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas, dalyvio turimas licencijos ar leidimo numeris (gamintojui – leidimo gaminti elektros energiją ar leidimo plėsti elektros energijos gamybos pajėgumus numeris, tiekėjui – tiekėjo licencijos numeris, leidimo importuoti elektros energiją numeris), dalyvio kodas, suteikiamas registruojantis;

➤ Informacija apie dalyviui priklausančius įrenginius, kuriuose gaminama elektros energija, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius (įrenginio adresas, bendra (suminė) įrengtoji visų generatorių galia, elektros energijos gamybai naudojama technologija ir energijos išteklių rūšis/rūšys, įrenginio kodas, suteikiamas registruojant);

➤ Informacija apie dalyvio kilmės garantijas (elektros energijos gamybos pradžios ir pabaigos data; kilmės garantijos išdavimo data; informacija apie pagal šias kilmės garantijas išduotas pažymas; elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kiekis; parduotas/nupirkta elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kiekis; parduotas/nupirkta skatinamos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kiekis; kilmės garantijai suteikiamas kilmės garantijos kodas).

2.3. Gamintojų teikiamą informaciją tikrina Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos. Informacija tikrinama planinių patikrinimų metu arba kilmės garantijas administruojančios institucijos prašymu.

6. Informacija apie biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčius per pastaruosius 2 metus. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies g punktas)

9 lentelė. Energijos gamybai skirtos biomasės tiekimas 2013 ir 2014 metais

	Šalies žaliavos kiekis(*)		Pirminė energija, pagaminta iš šalies žaliavos (kt _{ne})		Iš ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos iš ES, kiekis (kt _{ne})		Iš ne ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos ne iš ES, kiekis (kt _{ne})	
	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.
<i>Biomasės tiekimas šildymui ir elektros energijos gamybai</i>												
Tiesioginis medžio biomasės tiekimas iš miškų ir kitų miškingų vietovių energijai gaminti: miško kirtimo atliekos iš valstybinių miškų malkinė mediena iš valstybinių miškų	245 862,5	263 725										
Netiesioginis medžio biomasės tiekimas energijai gaminti: medienos pramonės liekanos ir šalutiniai produktai ir t. t.												
Energetiniai augalai (žolės ir t. t.) ir greitai užaugantys medžiai) (prašome nurodyti):												
Žemės ūkio šalutiniai produktai / perdirbtos liekanos ir žuvininkystės šalutiniai produktai: šiaudai	16,3	31,2	5,7	10,9								
Biomasė iš atliekų (buitinių, pramonės ir t. t.)	279,573 ²⁴ 57743,8 ³⁰	279541 ²⁵ 57333,87 ³¹	6,303 ²⁶ 10,085 ²⁸ 4,145 ³² 1,400 ³⁴	5,388 ²⁷ 9,617 ²⁹ 7,958 ³³ 3,551 ³⁵	95,8	60						

²⁴sąvartynuose pašalintos biologiškai skaidžios atliekos (komunalinės ir gamybos bei kitos ūkinės veiklos)

²⁵sąvartynuose pašalintos biologiškai skaidžios atliekos (komunalinės ir gamybos bei kitos ūkinės veiklos)

²⁶iš sąvartynų biodujų gauta šilumos energija

²⁷iš sąvartynų biodujų gauta šilumos energija

²⁸iš sąvartynų biodujų gauta elektros energija

²⁹iš sąvartynų biodujų gauta elektros energija

³⁰kitų atliekų, naudojamų energijai gauti, biologiškai skaidi dalis

³¹kitų atliekų, naudojamų energijai gauti, biologiškai skaidi dalis

³²iš kitų atliekų, naudojamų energijai gauti, biologiškai skaidžios dalies gauta šilumos energija

³³iš kitų atliekų, naudojamų energijai gauti, biologiškai skaidžios dalies gauta šilumos energija

³⁴iš kitų atliekų, naudojamų energijai gauti, biologiškai skaidžios dalies gauta elektros energija

³⁵iš kitų atliekų, naudojamų energijai gauti, biologiškai skaidžios dalies gauta elektros energija

	Šalies žaliavos kiekis(*)		Pirminė energija, pagaminta iš šalies žaliavos (kt _{ne})		Iš ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos iš ES, kiekis (kt _{ne})		Iš ne ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos ne iš ES, kiekis (kt _{ne})	
	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.
<i>Biomosės tiekimas transportui**</i>												
Labiausiai paplitę biodegalams skirti pasėliai			47,22; 13,54***	15,47***								
Rapsai:												
sėklos	179,09	169,46		52,51	2,74	0,11	0,86					
aliejus	8,12	9,98			3,42	1,60			46,80	41,88	39,80	35,52
Javai	24,24	44,19	4,50	8,15								

*Žaliavos kiekis nurodytas: iš miškininkystės – tūkst. m³, iš žemės ūkio ir žuvininkystės – tūkst. t

**Biomosės tiekimo transportui duomenys rinkti iš pagrindinių biodegalų gamintojų

***Pirminė energijos, pagamintos iš šalies žaliavos ir žaliavos importuotos iš ES, kiekis, kt_{ne}

Sąvartynuose susidaręs biodujų kiekis gali nepilnai atitikti tais pačiais metais sąvartynuose pašalintą komunalinių ir gamybos bei kitos ūkinės veiklos biologiškai skaidžių atliekų kiekį, kadangi biodujos gali išsiskirti ir iš ankstesniais metais sąvartyne pašalintų biologiškai skaidžių atliekų. Maži sąvartynuose susidarančių biodujų kiekiai surenkami ir sudeginami fakele neišgaunant energijos.

Į pateiktus duomenis taip pat įtraukiamas ir iš senų uždarytų sąvartynų išgautų biodujų pagamintas energijos kiekis, tačiau įvertinti, iš kokio kiekio sąvartyne pašalintų atliekų biologiškai skaidžios dalies gaunamas atitinkamas biodujų ir energijos kiekis, nėra galimybių.

7. Informacija apie prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčius per pastaruosius 2 metus, susijusius su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies h punktas)

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos vertinimu, 2013–2014 m. reikšmingų prekių kainų ir žemės naudojimo pokyčių, susijusių su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu, nebuvo nustatyta. Didžiausia dalis biomasės (rapsų sėklų) 2013–2014 m. buvo panaudota biodegalams gaminti, ypač biodyzelinui. Pvz., 2012 m. biodyzelinui gaminti buvo sunaudota apie 405 tūkst. t rapsų sėklų, 2013 m. – 435 tūkst. t, o 2014 m. – 415 tūkst. tonų šių sėklų. Kaip matyti iš šios informacijos, žymesnių pokyčių nebuvo. Rapsų plotai Lietuvoje per 2012–2014 m. išliko labai panašūs – apie 260 tūkst. ha. Vidutinės rapsų sėklų supirkimo kainos Lietuvoje 2012 m. buvo 400 eurų už toną, 2013 m. – 449 eurai už t, o 2014 m. – 362 eurai už toną. Kainos svyravo, tačiau joms įtakos darė ne rapsų sėklų naudojimas degalams gaminti, o pasaulinės rapsų sėklų rinkos tendencijos. Be to, būtina pažymėti, kad tie patys ūkininkai parduoda rapsų sėklas tiek degalams gaminti, tiek ir maisto produktams gaminti, todėl sunku įvertinti, kiek jų pasirinkimą auginti rapsus sėklai lemia biodyzelino gamyba.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos savo interneto svetainėje (www.nzt.lt) skelbia informaciją apie žemės naudojimą Lietuvoje, įskaitant 2013 m. (2014 m. sausio 1 d. duomenimis) ir 2014 m. (2015 m. sausio 1 d. duomenimis).

8. Informacija apie biodegalų pagamintų iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės plėtojimą ir tokio kuro dalį. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies i punktas)

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos duomenimis 2013–2014 metais biodegalų gamyba iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės Lietuvoje nebuvo vykdoma, nes nėra pramoninių, ekonomiškai pagrįstų tokių biodegalų gamybos technologijų.

9. Informacija apie numatomą biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikį biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei per pastaruosius 2 metus. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies j punktas)

LR aplinkos ministerijos duomenimis 2013–2014 m. biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei nebuvo įvertintas.

10. Prognozė kiek sumažėja grynasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kai naudojama atsinaujinančių išteklių energija. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies k punktas)

10 lentelė. Dėl naudojamos atsinaujinančių išteklių energijos sumažėjęs grynasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekis (tūkst. t CO₂ekv.) 2013–2014 metais

Aplinkosaugos aspektai	2013 metai	2014* metai
	tūkst. t CO ₂ ekv.	
<i>Bendras grynasis sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis naudojant atsinaujinančių išteklių energiją</i>	1436,16	1478,57
Grynasis sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją	316,09	329,56

Aplinkosaugos aspektai	2013 metai	2014* metai
	tūkst. t CO ₂ ekv.	
Grynasis sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis šildymui ir aušinimui naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą energiją	907,37	1000,95
Grynasis sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis transporto sektoriuje naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją	212,70	148,07

*2014 metų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateikti duomenys yra preliminarūs

2013–2014 m. bendras grynasis sumažintas išmetamųjų ŠESD dujų kiekis padidėjo 2,95%, nuo 1436,16 tūkst. t CO₂ ekv. iki 1478,57 tūkst. t CO₂ ekv.

11. Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių perviršio ir (arba) trūkumo (palyginti su indikatyvia trajektorija), kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims bei gauti iš šių valstybių narių ir šalių, ataskaita (pastarųjų 2 metų) ir prognozė (būsimų metų iki 2020 m.), taip pat bendrų projektų galimybių iki 2020 m. prognozė (Direktivos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies l, m punktai)

2013–2014 m. Lietuvos Respublika nevykdė energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekio statistinio perdavimo ar priėmimo iš valstybių narių ir (arba) trečiųjų šalių (žr. 1 a lentelę).

Iki 2020 m. Lietuvoje prognozuojamas atsinaujinančių energijos išteklių kiekio statistinis perviršis. Perviršio prognozės išlieka nepasikeitusios nuo pateiktų Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane.

2011 m. vasario 28 d. Lietuva pasirašė supratimo memorandumą su Liuksemburgu dėl bendradarbiavimo atsinaujinančių išteklių energetikos srityje, įskaitant galimybes vykdyti statistinius perdavimus ir bendrus projektus.

11.1. Informacija apie sprendimų dėl statistinių perdavimų, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų priėmimo taisykles

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 58, 59 ir 63 straipsniai reglamentuoja statistinius energijos perdavimus tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių, bendrus projektus su kitomis valstybėmis narėmis ir bendras paramos schemas.

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali sudaryti susitarimus dėl nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio energijos perdavimo iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę ar iš kitos valstybės narės į Lietuvos Respubliką.

Susitarimai dėl statistinių energijos perdavimų sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublika gali perduoti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekį kitai valstybei narei, jeigu Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos kiekis viršija atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius.

Minėti susitarimai gali galioti vienus ar daugiau metų. Apie sudarytus susitarimus Vyriausybės nustatyta tvarka pranešama Europos Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais jie galioja. Europos Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas perduodamos energijos kiekis ir kaina.

Statistiniai energijos perdavimai laikomi įvykdytais tik po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Europos Komisijai.

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali inicijuoti, vykdyti ir (ar) dalyvauti vykdant visų tipų bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių), susijusius su elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tokius bendrus projektus su kitomis valstybėmis narėmis gali būti įtraukti ir privatūs asmenys.

Susitarimai dėl bendrų projektų su kitomis valstybėmis narėmis vykdymo sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurią Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį. Atsinaujinančių išteklių energijos vienetai, pagaminti padidinant įrenginio pajėgumus, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumai buvo padidinti.

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, bendradarbiaudama su kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) kompetentingomis institucijomis, gali priimti sprendimus dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės paramos schemos sujungimo su kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) paramos schema ar dėl šių schemų veiklos dalinio koordinavimo.

12. Informacija apie biologiškai skaidžių atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimą ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies n punktas)

Biologiškai skaidžios atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimas teisiškai reguliuojamas šiais teisės aktais:

1. *Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodika*, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. D1-810 „Dėl Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika). Metodikos tikslas – nustatyti tvarką, kuria vadovaujantis nustatoma komunalinių ir (ar) pramoninių (toliau – gamybos ir kitos ūkinės veiklos) atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidi dalis, naudojama atsinaujinančių išteklių energijos gamybai.

Metodikoje nustatyta tvarka turi vadovautis ūkio subjektai, iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys biodujas; iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys kietąjį atgautąjį kurą; naudojantys energijos gamybai biodujas, kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas; eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus ir (ar) prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos; taip pat ūkio subjektai, naudojantys sąvartynų biodujas energijos gamybai.

Biologiškai skaidi komunalinių, gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančių atliekų dalis yra atsinaujinančių išteklių dalis.

Metodikos vykdymo kontrolė pavesta Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams.

Ūkio subjektai, iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidariusių atliekų gaminantys kietąjį atgautąjį kurą, teikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ataskaitas Metodikoje nustatyta tvarka.

Komunalinių, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų biologiškai skaidžios dalies nustatymo tvarka:

– ūkio subjektai, naudojantys komunalines, gamyboje ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančias atliekas biodujų gamybai, atsinaujinančių išteklių energijos dalį nustato pagal pagamintą biodujų kiekį;

– ūkio subjektai, naudojantys energijos gamybai kietąjį atgautąjį kurą, biologiškai skaidžią dalį jame nustato vadovaudamiesi Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais skaičiavimo metodais;

– ūkio subjektai, naudojantys energijos gamybai komunalines, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, biologiškai skaidžią dalį jose nustato vadovaudamiesi Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais skaičiavimo metodais.

Ūkio subjektai, eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos, ir ūkio subjektai, prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos, informaciją apie surinktą, panaudotą energijos gamybai biodujų kiekį, pagamintą energijos kiekį teikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ataskaitą Metodikoje nustatyta tvarka.

Tyrimus, skirtus nustatyti komunalinių, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidžią dalį vadovaujantis Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais vienu ar keliais tyrimo metodais, turi atlikti ūkio subjektai, naudojantys energijos gamybai kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas. Šie ūkio subjektai, atsižvelgdami į galimą sezonų kaitos įtaką tyrimo rezultatams, biologiškai skaidžios atliekų, kietojo atgautojo kuro dalies nustatymo tyrimus privalo organizuoti ne rečiau kaip 4 kartus per metus.

Apie planuojamo tyrimo, skirto biologiškai skaidžiai atliekų, kietojo atgautojo kuro daliai nustatyti, datą ūkio subjektas praneša atitinkamos teritorijos, kurioje planuojama atlikti tyrimus, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – regiono aplinkos apsaugos departamentas), pateikdamas rašytinį pranešimą apie planuojamą tyrimą, likus ne mažiau kaip 10 kalendorinių dienų iki tyrimo pradžios. Ūkio subjekto atliekamame tyrime turi dalyvauti vienas ar keli atitinkamos teritorijos, kurioje planuojama atlikti tyrimus, regiono aplinkos apsaugos departamento įgaliotas (-i) atstovas (-ai).

Ūkio subjektas fiksuoja biologiškai skaidžios atliekų, kietojo atgautojo kuro dalies nustatymo procesą ir esminius tyrimo duomenis (tyrimų atlikimo datą (-as), tiriamas atliekas, kietąjį atgautąjį kurą identifikuojančius duomenis, mėginių ėmimo vietą, mėginių parengimą tyrimui, tyrimų rezultatus ir kitą reikšmingą informaciją). Užbaigus tyrimą, ūkio subjektas surašo tyrimų atlikimo aktą, kuriame nurodomi pagrindiniai tyrimo proceso duomenys, tyrimo rezultatai ir tyrime dalyvavę asmenys. Tyrimų atlikimo aktą pasirašo ūkio subjekto paskirtas atsakingas asmuo.

2. Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Tvarkos aprašas) nustato tvarką, kuria vadovaujantis vertinama regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, siekiant nustatyti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių vykdymą, teikiamos regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos.

Tvarkos apraše nustatyta tvarka turi vadovautis regioninių nepavojingųjų atliekų sąvartynų operatoriai, vienos ar kelių savivaldybių įsteigti juridiniai asmenys, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančios savivaldybės, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai.

Tvarkos apraše numatyta, kad regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti atliekami 2012, 2013, 2016, 2018 ir 2020 metais – 4 kartus per metus. Sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių

atliekų sudėties nustatymą organizuoja atitinkamo regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno operatorius.

Sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti planuojami atsižvelgiant į meteorologines sąlygas. Atliekų sudėties nustatymo darbai neatliekami: lyjant, snigiant, pučiant stipriam vėjui ar esant kitoms nepalankioms meteorologinėms sąlygoms, taip pat, jeigu mišrios komunalinės atliekos yra stipriai įmirkusios, išalusios, ir įvertinus kitus veiksnius, kurie žymiai veiktų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo rezultatus.

Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbams parenkama po vieną šiukšliavežį iš kiekvieno komunalinių atliekų sąvartyno operatoriaus sprendimu, siekiant reprezentuoti kiekvienos savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą. Komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančiose savivaldybėse, kuriose gyventojų skaičius didesnis nei 100 000, mišrių komunalinių atliekų sudėčiai nustatyti imamas ne mažesnis kaip 0,5 t mišrių komunalinių atliekų mėginys, o savivaldybėse, kuriose gyventojų skaičius mažesnis nei 100 000, imamas ne mažesnis kaip 0,3 t mišrių komunalinių atliekų mėginys. Ne mažesnis kaip 0,5 t arba 0,3 t mišrių komunalinių atliekų mėginys imamas iš šiukšliavežio išversto mišrių komunalinių atliekų kaupo 5 vietų (atitinkamai po $\approx 0,1$ t arba po $\approx 0,06$ t).

Iš ne mažesnio kaip 0,5 t arba 0,3 t mišrių komunalinių atliekų mėginio į švarius konteinerius ar kitas talpas atskiriamos šios komunalinės atliekos: popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos, žaliosios atliekos, medienos, įskaitant pakuotes, atliekos, biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos, natūralaus pluošto audinių atliekos, kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos, kombinuotų pakuočių atliekos, metalų, įskaitant pakuotes, atliekos, stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos, inertinės atliekos (keramika, betonai, akmenys ir pan.), kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos, atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, kitos atsitiktinai į sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos, kitos komunalinės atliekos. Išrūšiuojant visą ne mažesnę kaip 0,5 t arba 0,3 t atliekų mėginį, konteineriai ar kitos talpos pasveriami ir, atėmus tuščių konteinerių ar kitų talpų svorį, apskaičiuojamas kiekvienos komunalinių atliekų rūšies svoris (kilogramais), užpildoma sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaita.

Sąvartyno operatorius, vadovaudamasis sąvartyno atliekų tvarkymo apskaitos (sudėties nustatymo) ataskaitų duomenimis, 2 kartus per metus atlieka regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimą. Įvertinęs regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį, sąvartyno operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitas, kuriose nurodo:

- bendrą komunalinių atliekų tvarkymo regione pašalintą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį (tonomis, t, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu);
- kiekvienos komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančios savivaldybės, kurios atliekos šalinamos to regiono nepavojingųjų atliekų sąvartyne, pašalintą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį (tonomis, t, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu).

Regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintas grynasis komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis (tonomis, t, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu) apskaičiuojamas bendrą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį (tonomis, t) dauginant iš atliekų biologinio skaidumo (procentais, %) ir dalijant iš 100 proc.

Sąvartyno operatoriaus parengtos regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos kasmet teikiamos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ir komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančioms savivaldybėms.

13. Subjektų, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, skaičius ir jo pokytis nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos išduotų leidimų gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių skaičius bei jo pokytis ir bendra elektros energijos gamybos įrenginių galia bei jos pokytis per pastaruosius dvejus metus pateikta 11 lentelėje.

11 lentelė. Elektrinių, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrieji duomenys

	LR energetikos ministerijos išduoti leidimai gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, vnt.	Leidimų gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių pokytis nuo praėjusių metų, vnt.	Bendra elektros energijos gamybos įrenginių galia pagal išduotus leidimus, MW	Bendras elektros energijos gamybos įrenginių galios pokytis pagal išduotus leidimus, MW
Iki 2010-12-31	143		313,104	
Iki 2011-12-31	205	62	357,148	44,044
Iki 2012-12-31	459	254	433,895	76,747
Iki 2013-12-31	2194	1735	556,7	122,805
Iki 2014-12-31	2251	57	562,784	6,084

Nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, naujų elektrinių, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, yra 2108.

Lietuvoje eksploatuojama Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė (toliau – KHAE) – vienintelė tokio tipo elektrinė Baltijos šalyse. Kai energetinės sistemos apkrova maža ir yra daug pigios perteklinės energijos, KHAE agregatai, įjungti siurblio režimu, kelia vandenį iš Kauno marių į dirbtinį viršutinį baseiną, esantį 100 m aukščiau marių vandens lygio. Esant viršutiniam baseinui pilnam, KHAE gali dirbti kaip įprasta hidroelektrinė tiekdamą į energetinės sistemos 330kV tinklą iki 900 MW galią daugiau kaip 12 valandų. Sisteminių avarių prevencijai ir likvidavimui labai svarbu, kad KHAE agregatai užtikrina greitą rezervinę galią – visu savo pajėgumu į tinklą sugeba įsijungti mažiau nei per 2 min.

Centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) bendrovių, kurios energijos gamybai naudoja atsinaujinančius energijos išteklius, skaičius bei jo pokytis per pastaruosius dvejus metus pateiktas 12 lentelėje.

12 lentelė. CŠT bendrovių*, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrieji duomenys

	Centralizuoto šilumos tiekimo bendrovės, energijos gamybai naudojančios atsinaujinančius energijos išteklius, vnt.	Leidimų gaminti energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių pokytis nuo praėjusių metų, vnt.	Pasiekta biokuro katilų galia, MW	Pasiektos biokuro katilų galios pokytis, MW
Iki 2010-12-31	27		395,2	
Iki 2011-12-31	30	3	423,7	28,5
Iki 2012-12-31	32	2	464,3	40,6
Iki 2013-12-31**	38	6	625,3	161
Iki 2014-12-31***	39	1	757,3	132

*Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos narių duomenys

**Kiti nepriklausomi šilumos gamintojai 195,6 MW pasiekta biokuro katilų galia

*** Kiti nepriklausomi šilumos gamintojai 393 MW pasiekta biokuro katilų galia

Nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, yra 12 naujų CŠT bendrovių, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių.

14. Papildoma informacija

14.1. Informacija apie biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktį tvarumo kriterijams. (Direktyvos 2009/28/EB 18 straipsnio 3 dalies 5 pastraipa)

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, kuri Direktyvos 2009/28/EB perkėlimo ir įgyvendinimo plane nurodyta atsakinga už priemones, įgyvendinančias Direktyvos 2009/28/EB 17–19 straipsnių nuostatas (biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumas), ir kurios darbuotojas paskirtas Lietuvos Respublikos atstovu į Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo komitetą³⁶, duomenimis, visos Lietuvoje veikiančios biodegalų gamybos įmonės yra Vokietijos savanoriškos sertifikavimo sistemos ISCC, kuri pripažinta Europos Komisijos, nariai. Savanoriška sertifikavimo sistema yra kontrolės sistema, nustatanti biodegalų atitikimą tvarumo kriterijams. Įmonės importuojančios ar gaminančios biodegalus turi įrodyti, kad jų biodegalai gaminami tvariū būdu. Jos gali tai padaryti kreipdamosi į sertifikavimo schemą administruojančią organizaciją, prašydamos atlikti būtinus auditus, siekiant įrodyti biodegalų atitikimą tvarumo kriterijams.

Lietuvoje 2015 m. planuojama pagaminti apie 140 tūkst. t biodegalų (120 tūkst. t biodyzelino ir 20 tūkst. t bioetanolio). Pagal Lietuvos gamintojų teikiamus duomenis, įprastai apie 97 proc. gaminamų biodegalų yra tvarūs. Likusių 3 proc. tvarumo patikinti negalima, kadangi jie būna pagaminti iš žaliavų, gautų iš trečiųjų šalių.

14.2. Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija 6 ir 7 straipsnių) įgyvendinimo

Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija) 6 ir 7 straipsnis reglamentuoja visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus dėl konkrečios veiklos ir rengiant planus, programas bei formuojant politiką aplinkos srityje klausimus.

Lietuvos Respublika Orhuso konvenciją ratifikavo 2001 m., jos pakeitimą dėl GMO 2007 m., o protokolą 2009 m.

Lietuvos Respublika kiek įmanoma stengiasi suteikti galimybes visuomenei dalyvauti formuojant su aplinka susijusias politikos kryptis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė sudarė darbo grupę, kurios sudėtyje buvo įvairių institucijų, nevyriausybinų, mokslo organizacijų atstovai. Jos darbo rezultatas 2009 m. rugpjūčio 26 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 979 patvirtintas Veiksmų planas trečiojo Orhuso konvencijos šalių susitikimo priimtiems sprendimams Lietuvai įgyvendinti³⁷.

Siekiant kuo platesnio informuotumo apie konvenciją ir jos ginamas teises, nuo pat jos pasirašymo vykdomi ne tik teisiniai, bet ir praktiniai informavimo darbai (leidžiami leidiniai, parengtas informacijos apie aplinką sąvadas ir kt.).

Platesnė informacija apie Orhuso konvenciją ir jos praktinį įgyvendinimą pateikiama Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos tinklalapyje³⁸.

³⁶Committee on the Sustainability of Biofuels and Bioliquids

³⁷<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B2666930D5A9>

³⁸<http://www.am.lt/VI/index.php#a/8500>

